

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

NOTULEN

Voorzitter: De heer Metz
Griffier: Mevr. Van Esterik

1. Opening en vaststelling agenda

VOORZITTER: Dames en heren van de raad, de publieke en ambtelijke tribune. Het is vandaag twee november. We hebben de raad in gesprek met elkaar, een oordeelsvormende vergadering met als belangrijkste onderwerp de begroting. Maar voordat ik daarmee begin, wil ik de heer Timo Postma, ons nieuwbakken raadslid, op deze stormachtige avond alvast feliciteren met zijn verjaardag. De griffier gaat nu even naar hem toe om de bloemen aan te geven. Gefeliciteerd namens ons allemaal. Dan open ik deze vergadering en zie dat wij een beperkt aantal agendapunten hebben.

2. Spreekrecht over de begroting 2024-2027

VOORZITTER: Maar dat begint, als u geen andere dingen wil toevoegen, met agendapunt twee: spreekrecht over de begroting. De heer Cornelissen heeft zich gemeld om ons wat te vertellen. Ik nodig de heer Cornelissen graag uit bij het spreekgestoelte om uw inbreng te leveren.

DE HEER CORNELISSEN (inspreker): Ik wilde even de raad toespreken over het burgerinitiatief dat wij zestien maart jongstleden hebben ingediend over de veiligheid op de Peter van den Bremerweg. We hebben toen van de heer Suna vernomen dat het niet in behandeling kon worden genomen omdat eerst de startnotitie Mobiliteit afgerond zou moeten zijn. Dat is nu gebeurd, hebben wij ontvangen en gelezen. Op basis daarvan hebben wij uitgebreider standpunt ingenomen. Vlak na de vergadering in maart werden wij overigens geconfronteerd met de doorfietsroute Amersfoort-Hilversum, die voor ons als een verrassing - letterlijk - binnen fietste. We hebben daar met een aantal ambtenaren goed over gesproken. We begrijpen het nu iets beter, ofschoon we het nog steeds een beetje vreemd vinden, waarom dat toen niet vermeld werd. We hebben in de begroting gelezen dat er tussen de Peter van den Bremerweg en de Middelhoefseweg (bij Superfun) een fietspad aangelegd wordt. Er komt ook een definitief ontwerp voor de A.P.Hilhorstweg. We hebben gelezen en gezien dat daar ideeën rond zijn, zoals een verlichte middenas, invoeghavens en de verbreding van het Breemeentje. Het plan is om daar 500.000 apart in te zetten, zijnde 125.000 euro per jaar. De provincie zal de rest bijdragen. Ingeschat op één miljoen heb ik begrepen. Als die route er via de Superfun gaat komen, is onze verwachting dat mensen kiezen voor de weg direct naar Soest over de Peter van den Bremerweg in plaats van voor de A.P.Hilhorstweg. Ik heb dat even op Google geanalyseerd en gezien dat dit korter is. Ik heb ooit geleerd dat mensen altijd voor de kortste weg kiezen. Verder lezen we dat er verder overlegd wordt over de doorfietsroute Baarn. Wij vragen ons af: hoe zit dat? Is het zo belangrijk dat dit per se volgend jaar geregeld wordt? Of kunnen we misschien toch al iets doen aan de Peter van den Bremerweg. Ik sta hier namens een heleboel burgers - gezien alle handtekeningen die we hebben gekregen - en heb begrepen dat de bewoners van de A.P.Hilhorstweg niet tevreden zijn over de ideeën rond de invoeghavens en de verlichte middenstrook. Ik denk dat dit door de raad nog gefinetuned zal worden. In de notitie hebben we gelezen dat er zes hogere doelen zijn: bereikbaarheid, veiligheid, leefomgeving, klimaat, inclusiviteit en gezondheid. We zullen niet aan alle zes voldoen, maar wel aan bereikbaarheid, veiligheid en gezondheid. Ik heb de brieven via Marcella gestuurd. Die kunnen jullie doorlezen want ik begreep dat ik hier maar vijf minuten heb. In de Omgevingsvisie Soest hebben we gezien dat het zeer belangrijk is dat er een fietsinfrastructuur en snelfietsroutes Amersfoort-Hilversum-Utrecht komen. In de Omgevingsvisie Amersfoort staat dat het centrum inclusief het centraal station moeilijker bereikbaar wordt, waardoor de fiets of de bus een belangrijker vervoermiddel gaat worden. Voor ons is de conclusie - en aanbeveling aan de raad - dat gezien de nieuwe verbinding die aan de Superfun komt, sneller is dan via de Birkstraat of de A.P.Hilhorstweg, de Peter van den Bremerweg veiliger gemaakt moet worden voordat er ongelukken gebeuren met fietsers en niet nadat. Heel concreet: maak van de Peter van den Bremerweg een auto te gast straat. De afgelopen weken hebben we met elkaar - en alle mensen die hebben getekend - veel overleg gehad. Er zijn een heleboel opties afgevallen,

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

onder andere die snelheidsbeperkende maatregelen en verlichte middenstrook. Aangezien mensen dit niet op de A.P.Hilhorstweg willen, willen ze dat ook niet op de Peter van den Bremerweg. Een auto te gast straat zorgt ervoor dat iedereen die die weg moet gebruiken, ook kan blijven gebruiken. Ik heb me ingelezen in het STOMP-principe en dat vond ik interessant. Ik dacht: de S en de T doen wij, eerst stappen en dan trappen. Daar zorgen wij voor. Volgens mij kan dit ook redelijk snel gebeuren, want een paar bordjes met daarop 'auto te gast straat' kan wat ons betreft ingevoerd worden. Nu staan er borden met snelheid 30, maar als je inhaalt, houdt niemand zich daaraan. In Aalsmeer heb ik gezien dat de fietsstraat ook op de weg is afgedrukt. Maak aan weerszijden van de weg een (rood) fietspad door de belijning anders te stellen dan die nu is. Nu is dat een einde wegmarkering, maar daar kan je ook een fietsmarkering van maken. De laatste stap is: maak de hele weg rood met een gemarkeerd deel voor de fietsers. Dit alles kan ook gedaan worden in combinatie met het groot onderhoud. Ik weet niet wanneer dat op de agenda staat, maar ik kan me voorstellen dat het kostbaar is om dit in één keer te doen. Er stond in het document een zelftoets in en die heb ik dan ook gedaan. Ik heb overal een vinkje achter gezet, want volgens mij voldoen wij aan alle criteria. Dit is wat ik wilde zeggen. Ik hoop dat jullie dit in beraad nemen.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Cornelissen. Blijf nog even staan, ik kijk even of er behoefte is aan toelichtende vragen. Ik zie een aantal mensen de hand opsteken. Eerst mevrouw Sterenberg en daarna meneer Ter Beek-Suijkerbuijk.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Dank u wel. In de bijlage heb ik nog geen bedrag kunnen lezen voor de maatregelen die u zojuist noemde. Heeft u een inschatting van de kosten? Mochten wij bij deze begrotingsbehandeling iets willen doen, weten we hoeveel geld we moeten vinden.

DE HEER CORNELISSEN: Dat is afhankelijk van hoeveel borden we plaatsen. Een bord kost 70 euro. Ik weet niet wat de arbeidskosten zijn om dat bord te plaatsen. Maar we hebben het erover gehad: u kan ons bellen dan plaatsen wij dat bord wel. Ik heb nergens gevonden hoeveel de stickers op de weg kosten. Mijn inschatting is dat deze twee stappen voor onder de 1.000 moeten kunnen. Maar ik ben optimistisch.

VOORZITTER: Dank u wel. Voldoende beantwoord. Meneer Ter Beek-Suijkerbuijk.

DE HEER TER BEEK- SUIJKERBUIJK (D66): Voorzitter, dank u wel. Dank u wel dat u komt inspreken. Na de zomer had ik uw ideeën nog in mijn hoofd zitten en dacht: hoe zat het er ook weer mee? Ik ben blij dat u in november weer bent gekomen. Uw toelichtende vraag. U heeft een aantal dingen genoemd, en deze zijn niet veel anders dan deze in maart behalve dat u de fietsstraat wat specifiekere wil. Terwijl u net in uw bijdrage zei dat de situatie bijna compleet anders is dankzij die fietssnelroute. Ik vroeg me af: zijn er veranderingen in de plannen of zijn deze enkel gespecificeerd? In hoeverre heeft u ondertussen contact gehad met onze ambtenaren? Ik vind dit een goed plan, en ik kan me niet voorstellen dat de andere mensen in dit huis dit niet vinden.

VOORZITTER: Dat is geen toelichtende vraag.

DE HEER CORNELISSEN: Ik kan beide vragen kort beantwoorden. Ja, het is specifiekere geworden. Wij wisten toen niets over die doorfietsroute. Er was een opsomming van allerlei mogelijke maatregelen om de verkeerssnelheid te beperken. Omdat die fietsroute er komt, hebben we ons toegespitst op het veiliger maken voor de fietser. Tot een paar uurtjes geleden nog, hebben we dit met diverse ambtenaren besproken. Zij hebben de notitie doorgelezen en daar kennis van genomen.

VOORZITTER: Dank u wel. De heer Paul wilde nog een vraag stellen.

DE HEER PAUL (GGS): Dank u wel. Ik kan het niet nalaten om u even te complimenteren met uw degelijke werk.

VOORZITTER: Nee, alleen een vraag, alstublieft.

DE HEER PAUL (GGS): Dan kom ik direct op de vraag. We zijn er hier in dit huis al een tijdje mee bezig. Heeft u de afgelopen tijd maatregelen gezien die er zijn genomen?

DE HEER CORNELISSEN: Ja. Moet ik uitleggen welke?

DE HEER PAUL (GGS): Als het mag van de voorzitter.

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

VOORZITTER: Nee, dat hoeft niet. Dat weet de heer Paul ook wel. Ik ben heel streng. Het is een toelichtende vraag en dit is een vraag naar de bekende weg. Meneer Paul weet dit zelf ook. Nog anderen die vragen hebben? Meneer Groothuis.

DE HEER GROOTHUIS (Soest2002): Heb ik het goed begrijpen dat u enkel borden en belijning op de weg voorstelt, en geen verkeersdrempels en versmallingen?

DE HEER CORNELISSEN: Ja.

DE HEER GROOTHUIS (Soest2002): Waarom?

DE HEER CORNELISSEN: We hebben een aantal handtekeningen opgehaald en aan deze mensen gevraagd wat zij wel en niet acceptabel vinden. Er zijn een aantal inwoners die dat minder acceptabel vinden.

VOORZITTER: Dank u wel. Dat was een mooi voorbeeld van een toelichtende vraag. Anderen nog? Als dat niet het geval is, meneer Cornelissen, bedankt voor uw inbreng. Wilt u de microfoon uitzetten. Dank u wel.

3. Besprekpunten

a. Algemene Beschouwingen politieke partijen

VOORZITTER: Dan ga ik nu over naar agendapunt drie: de begroting 2024, inclusief meerjarenraming 2025-2027. We hebben van tevoren met elkaar de procedure afgesproken, namelijk: in eerste instantie beginnen wij met de algemene beschouwingen van fractie tot fractie. Ik heb samen met de griffier geloot en de fractie van de VVD mag als eerste haar beschouwing uitspreken.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Bedankt, voorzitter. Het is een genoegen om dit jaar de algemene beschouwingen af te mogen trappen. Sinds de publicatie van de begroting ben ik druk bezig geweest met het nadenken over onze rol en verantwoordelijkheden als raadsleden. Waar leggen we de nadruk op? Hoe vinden we de juiste balans tussen controleren, kaders stellen en het waarderen van wat goed gaat? Ik kan u verklappen dat ik dit soort overpeinzingen vaak in mijn auto voer op weg naar het werken weer terug naar huis. Ik noem dat altijd 'mijn filosofietijd', hoewel ik wel altijd beide handen aan het stuur hou. Maar als ik dan thuiskom, denk ik niet: goed gereden, Anne. Nee, ik constateer dat het goed is gegaan. Maar als er bijna iets misgaat, blijven die kritische punten wel in mijn gedachten en denk ik daar nog even over na op de bank. Zo werkt dat in de raad ook vaak. Ter geruststelling van mijn vrienden van GroenLinks: dit doe ik een elektrische auto met de beide handen aan het stuur, wat heel natuurlijk is. Maar de vraag hier in deze raad is: stellen wij wel voldoende kaders bij de beslissingen die we nemen en de stops die we daarbij onderweg maken? Mijn persoonlijke reflectie is dat we als raad niet altijd de handen aan het stuur hebben. Wanneer noem je iets uitvoering en wanneer is het nog beleidsvorming. De VVD stelt deze vraag aan alle fracties: vinden wij dat we het stuur voldoende in handen hebben, of moeten we als fractie samen nadenken over onze rol en werkwijze in de raad? Ik hoor mezelf al terug: ik weet niet of er helemaal iets misgaat in het filosoferen met die gesprekken in mijn hoofd.

VOORZITTER: Het is niet de echo in uw bovenkamer.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Gelukkig, dat is een geruststelling. Als er meer fracties openstaan voor dit gesprek, zouden wij dat graag met de griffie willen oppakken om te kijken hoe wij die handen aan het stuur kunnen krijgen. Bij het lezen van de begroting krijgt de VVD de indruk dat vaak van de raad verwacht wordt dat we op de achterbank plaatsnemen om na afloop te oordelen. Maar hoe ver reikt onze invloed dan? Het sociaal domein, sport en cultuur vereisen veel keuzes op basis van onze visie. Dat is een groot deel van onze begroting. Maar praten we daar wel genoeg over in deze raad? Bespreken we hoe het gaat met onze inwoners, hun bestaanszekerheid, armoederegelingen, werkgelegenheid en hulp aan de jeugd. Deze onderwerpen verdienen meer aandacht in deze zaal, want Soest is zoveel meer dan alleen haar stenen. Keuzes in het sociaal domein raken onze inwoners net zo goed. De VVD wil graag van visie naar beleid gaan, waarbij ook deze raad keuzes maakt. Wij vroegen ons bijvoorbeeld af of we het hier in deze zaal niet het gesprek zouden moeten voeren over de mogelijke komst van de islamitische school naar Soest. Zijn dit vraagstukken die we per mail af moeten doen? Moeten we daar hier een goed debat over voeren? Helaas moet de keuze soms ook ingegeven worden op basis van financiële realiteit. Een

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

niet-sluitende begroting zou normaal gesproken kritiek krijgen, maar dit keer steunt de VVD het college omdat ze de tekorten die ontstaan zijn door te lage landelijke uitkeringen, transparant wil maken. Maar toch moeten we ook in de toekomst keuzes blijven maken. Voor nu lijkt het goed te gaan, omdat de gemeente nog financiële reserves heeft. De VVD is blij dat we nu de vruchten plukken van financieel degelijk beleid, en dat moeten we blijven voeren. Realistische begrotingen met minimale onzekerheden en realistische ramingen zijn essentieel. Goed dat het aantal p.m.posten is aangepakt. Over realisme gesproken, de VVD overweegt een amendement in te voeren om de besteding van de 150.000 euro voor het e-team te schrappen, omdat we de onderbouwing in de begroting missen. Dat lijkt bij de taken van de RID te horen. Ik nodig het college uit om ons te overtuigen waarom we dit team moeten financieren. Wanneer een overtuigende onderbouwing uitblijft, nodigen we andere partijen uit om samen met ons een amendement in te dienen. De begroting mist ook een overzichtelijke onderbouwing voor de uitbreiding van de fte's. Het zou helpen als de raad een duidelijk totaaloverzicht krijgt in de begroting, in plaats van een puzzeltocht waarbij we daarom moeten vragen. We moeten weten waar we ja tegen zeggen. We hebben als raad veel bevoegdheden aan het college gedelegeerd, maar deze begroting geeft zelden aan wat de rol van de raad is in het vervolgproces. Dat zou moeten veranderen, want we hebben na deze begroting echt nog wat te kiezen op de vele thema's. Denk bijvoorbeeld aan de personele uitbreidingen die nu even incidenteel zijn totdat we keuzes maken. Daarbij is de vraag: hoeveel zekerheid kunnen we deze mensen bieden? Neem de BOA voor het buitengebied. Dit doen we voor nu vanuit incidentele middelen, maar valt er nog iets te kiezen wanneer het personeel al is aangenomen? Een ander onderwerp waar de VVD zich op wil richten, is de bereikbaarheid van de woningmarkt voor starters. De VVD wil graag een motie indienen om het college op te roepen de bedragen voor de starterslening aan te passen, omdat de huidige regeling achterloopt bij de realiteit. Wij zouden daarvoor graag een raadsvoorstel naar de raad willen zien komen. Nog een discussie die als prioriteit wordt aangemerkt in de begroting is het vluchtelingenvraagstuk. Laten we nu als raad eindelijk een visie ontwikkelen over ons standpunten de ambitie met betrekking tot het vluchtelingenvraagstuk. Als we niet meegeteld worden in de aantallen van Zeist, moeten we onze ambtelijke capaciteit terugtrekken en als raad een signaal afgeven aan de provinciale overlegtafels. Tot slot, voorzitter, een hele positieve afsluiter: iets waar de VVD zeker de komende jaren de handen voor op aan het stuur zal blijven houden en niet van richting zal wijzigen, is dat we met deze begroting ook een periode afsluiten van verhogingen van de OZB. In het huidige coalitieakkoord zijn we heel duidelijk ook in deze begroting: extra OZB-verhogingen zijn geen optie meer. Voor de toekomst zullen we daar ook niet mee instemmen. De VVD verwacht wel in te kunnen stemmen met deze begroting.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Sterenberg. U sprak namens de fractie van de VVD. Dan ga ik nu naar de fractie van de ChristenUnie-SGP. Dat is mevrouw Walraven-van Dam.

MEVROUW WALRAVEN-VAN DAM (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Gisteren was het dankdag, een dag die vroeger ontstaan is om in de kerk te danken voor de oogsten die van het land komen, in een tijd dat het belangrijk was om de winter te overleven. Nu een dag om te danken voor de zegeningen in ons leven. Maar soms is het ook een moeilijke tijd om te danken als we denken aan de wereld waarin zoveel lijden is en vrede ver weg lijkt. Toch probeer ik elke dag weer dankbaar te zijn voor de mensen die naast mij staan, voor de mensen die hier in Soest en Soesterberg werken en ons van ons dagelijks voedsel voorzien. Of zoals ik elke zaterdag naar de molen ga om mijn groentepakket op te halen van de Engtuin en met vele andere Soesters en zoals anderen dat doen bij de Herenboeren of de coöperatie. Als ik door de polder fiets of door de Soester duinen loop met onze hond, is het zo niet zo moeilijk om dankbaar te zijn voor de mooie omgeving. Dankbaar dat we hier in Soest en Soesterberg het goed hebben met elkaar. Dankbaar voor de mogelijkheden die we hebben om op te staan tegen het onrecht wat ons zo aan het hart gaat, om te zoeken naar vrede op de plekken waar we zijn geplaatst. Daarom is het ook zo mooi dat we vanavond met elkaar de begroting 2024 bespreken en dat in alle vrijheid mogen doen. Het is een begroting waar we ons in kunnen vinden. Een begroting waarbij we over voldoende financiële middelen beschikken en daarom kunnen opplussen. Een begroting waar we met elkaar kijken hoe we beter kunnen worden en hoe we het voor de samenleving aantrekkelijker kunnen maken, beter bereikbaar, socialer en betrouwbaar. Natuurlijk zijn er ook best wat verwonderpunten, want hoewel we het beter willen doen, gaan we er niet overal op vooruit. Wij noemen wat verwonderpunten van onze fractie bij deze begroting. Veiligheid: onze fractie is blij dat er verder doorontwikkeld wordt op het gebied van veiligheid en mensenhandel. Dat daar uitbreiding voor nodig is, begrijpen wij ook. Wel vroegen wij ons af welke doelen u stelt voor die 145.000 euro, als u bij de indicatoren aangeeft dat de invloed van de gemeente op gepleegde criminaliteit niet groot is. Wonen: in de opgave wonen gaat u zich richten op drie pijlers, zijnde Soesterberg-Noord, het Dalweggebied en de versnelling van de woningbouw. Over die derde pijler maken we ons nu toch echt wel zorgen. Deze pijler is al vaak genoemd door het college de afgelopen jaren, maar wij zien daar nog steeds geen plannen

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

voor. Nu is de participatie geweest, dus de Soester bevolking heeft zich nu duidelijk uitgesproken over de woningbouw en waar dit zou kunnen. We hebben soms het idee dat we in een vertraging zitten in plaats van in een versnelling. We willen allemaal dat er gebouwd gaat worden. Er waren grote verkiezingsbeloftes maar Joost van Soest woont nog steeds bij zijn ouders en er is nog steeds geen zicht op een woning. Kunnen wij als raad nu al iets vernemen over de plannen hoe de woningbouw de versnellen en waar het college aan denkt? Verder wordt er aangegeven dat er prioriteit gegeven gaat worden aan de plannen van de woningbouwcorporaties. Zijn er bij het college al plannen bekend en hebben deze corporaties ook grond waar ze op kunnen gaan bouwen? Op de technische avond begrepen wij dat het project van de Meent is losgekoppeld, dus de gemeente gaat nu zorgdragen voor het brandveilig maken van het woonwagencentrum. De ontwikkelaar gaat zelf verder met ontwikkelen. Hier zijn wij als fractie erg van geschrokken want er lagen zoveel mooie plannen voor dit gebied om het gezamenlijk op te pakken als gemeente met de ontwikkelaar. Kan het college ons uitleggen waarom deze keuze gemaakt wordt. Hoe denkt u nu de financiering rond te krijgen? Waarom niet bouwen op deze locaties of de corporaties, die kunnen bouwen op onze eigen grond die we daar hebben. We hebben al eerder gevraagd naar het beleid rondom mantelzorgwoningen. Dit beleid heeft nu veel regels die streng en niet rechtvaardig zijn. Kan het college aangeven of er naar dit beleid gekeken wordt en of dit beleid menswaardiger kan, zodat ouderen in de toekomst sneller en eenvoudiger naar een mantelzorgwoning kunnen? We wachten het antwoord van het college nog even af, maar anders dienen we hier een motie over in. Het klimaat: goed om te lezen dat we budget hebben gekregen van het Rijk en dat er gewerkt wordt aan een nieuw programma wat begin 2024 klaar is. Wij kijken daarna uit. Mooi ook dat er verder wordt gegaan met de concrete acties bij onze inwoners die het nodig hebben en dat dit project - wat gestart is in Smitsveen - ook verder gaat naar andere wijken en Soesterberg. In Arnhem heeft onze vorige wethouder van klimaat, mevrouw Kundic, een Green Deal gesloten met kerken, moskeeën en gebedshuizen voor het verduurzamen van hun gebouwen. Vaak zijn deze gebouwen monumentaal of worden ze op een andere manier gebruikt. De mensen die deze gebouwen exploiteren, drijven vaak op vrijwilligers. Wellicht ligt hier, net als in Arnhem, ook een rol voor de gemeente om samen met hen een Green Deal te sluiten. In de Green Deal kun je bijvoorbeeld ook afspraken maken dat kerken en gebedshuizen een rol gaan spelen in het meenemen van hun achterbannen in de energietransitie. We zijn benieuwd naar de visie van het college op dit onderwerp. Wordt deze specifieke doelgroep ook gezien? Ziet het college het als een mooie optie om in de navolging van Arnhem een Green Deal te sluiten? De sociale leefomgeving: wat goed dat er meer ingezet gaat worden op de mentale weerbaarheid bij jongeren en dat het jeugdteam en welzijnswerk samenwerken om de jongeren zo goed mogelijk aan de voorkant te begeleiden. Ook het kostendekkend maken van alternatieve jeugdhulp vinden wij een goed plan. Fijn dat er voor kinderen een oplossing is en dat Stichting Balans dit kan uitvoeren. Nu we toch over jongeren hebben, Speaking minds is een methode om gemeenten en provincies te helpen bij jongerenparticipatie. Het programma betreft moeilijk bereikbare jongeren op een praktische en betekenisvolle manier bij gemeentelijk beleid. De methode is samen met jongeren van het praktijkonderwijs, vmbo en mbo ontwikkeld. Tijdens dit traject leren jongeren hoe beleid tot stand komt, op welke wijze zij hun stem kunnen laten horen en wat hen dit oplevert. Door actief mee te praten krijgen jongeren meer zelfvertrouwen en zelfwaarde. Op de website van Speaking minds staan mooie voorbeelden van gemeenten die hiermee aan de slag gaan. Voorzitter, tot zover onze beschouwing bij deze begroting. U hoort dat we positief zijn, maar hebben hier en daar nog wat vragen. Als u daar een goed antwoord op weet te geven, zijn we mogelijk helemaal tevreden. Voor ik eindig wil ik graag namens onze fractie onze dank aan alle ambtenaren en het college uitspreken voor het uitschrijven van deze begroting. We wensen u Gods zegen bij het werk, voor u, als college, voor onze inwoners, maar ook voor ons als raadsleden. Dank u wel, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Walraven-van Dam. U sprak namens de fractie van de ChristenUnie-SGP. Dan zal mevrouw Welschen het woord voeren en die spreekt namens de fractie van D66.

MEVROUW WELSCHEN (D66): Vandaag kijken we naar de meerjarenbegroting en daarmee kijken we vooruit naar een onzekere tijd op veel verschillende fronten, soms letterlijk. Het instrument om er iets van sturing aan te geven ligt vanavond voor. Ruim 200 pagina's vol zinnen waarin wij perspectief willen bieden voor de inwoners van Soest en Soesterberg. In deze begroting lezen wij een opvallende passage van het college over de wijze waarop zij dat bestuurlijk wil doen. Aangezien bestuurlijke vernieuwing een speerpunt is van D66, viel het ons gelijk op: onorthodox besturen. Zie pagina zeventien. Onze vraag aan het college: voor ons kwam deze bestuurlijke optie onverwacht en zijn benieuwd naar de definitie van onorthodox besturen. Bij gebrek aan de definitie hebben wij het kunstmatige brein van deze tijd maar aangesproken: ChatGPT. Met een druk op de knop- en dit is even de samenvatting - kregen wij snel een uiteenzettingen die combineerden wij met ouderwetse denkkraft. Zo vonden wij een denkkader en trokken wij vrij snel de conclusie dat

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

onorthodox besturen toch echt iets anders is dan experimenteren. Onze fractie bekruipt het gevoel dat in sommige delen van deze begroting wij met het laatste te maken hebben. Laat ons toelichten: met de conclusies van het taskforce nog in het achterhoofd, sprong deze beschrijving eruit. Veel geld is en wordt nog steeds ingezet om met het implementatieplan de basis op orde te krijgen. Wellicht een goed idee om dat eerst af te ronden, te evalueren, met de raad te bespreken en daarvan verslag te doen. De P&C-cyclus is straks voor het sociaal domein, samen met de nog erg brede visie, het sturingsinstrument. Althans dat schrijft het college in deze begroting. Maar als deze cyclus als voorbeeld dient, heeft D66 de nodige twijfels. De kadernota was maar deels gevuld, wat kaderstellen bemoeilijkt heeft. Maar inmiddels de stelpost Nieuw Beleid worden de voornemens uit de kadernota wel alvast uitgevoerd, nog voor de afweging van de raad. Wij vragen ons af dat het democratisch proces verstevigt, en hiermee sluiten we aan bij het betoog van VVD. Met betrekking tot het sociaal domein staan er in een begroting concrete acties. We zijn bijzonder blij met de maatschappelijke businesscases. In het programma wordt ook, zoals de ChristenUnie-SGP net ook al zei, de mentale weerbaarheid van jongeren wederom aangehaald. Binnen de raad is deze doelgroep regelmatig onderwerp van gesprek. Maar er wordt geen budget opgenomen omdat we nog niet weten waar we op willen inzetten, en dat baart ons zorgen. Het college en het veld weten het nog niet, ondanks twee jaar corona - wat voor sommige jongeren een vijfde of een zevende van hun leven is geweest - en alarmerende analyses die we met regelmaat lezen. Om vooral niet af te wachten, vragen we ons af of we kunnen doorpakken op wat we al hebben. Dus zonder subsidie toch misschien die skatebaan aanleggen wellicht meeliften op het plan van jonge Soesterbergers om hun eigen plekje te creëren. Een mooi staaltje burgerinitiatief. Onze vraag is dan ook of daar geld voor apart kan worden gezet. In het kader van het streven van deze coalitie om het vooral samen te doen, viel dit kenmerk ons op. Zeker in relatie tot de taak taakstelling voor cultuur. Deze zou worden besproken en besloten bij de behandeling van de cultuurnota. Dat heeft wethouder Aalst ons meerdere keren uitdrukkelijk toegezegd. Maar de taakstelling is verwerkt in deze begrotingen daar besluiten we volgende week over. De vraag aan de wethouder is dan ook: wat klopt er niet, de toezegging of de opname van de taakstelling in de begroting? Uit onder andere deze voorbeelden blijkt voor ons niet dat het een organisatie is die de zo vaak genoemde basisoveral op orde heeft en klaar is om de dynamische omgeving te besturen middels kleuren buiten de lijntjes. De focus ligt nog te zeer op de eigen organisatie, op navelstaren. Dat blijkt zeker niet erg onorthodox. Wat bedoelen we met navelstaren? Leerlingenvervoer als voorbeeld: er is een tekort aan buschauffeurs. Ze werken vaak tegen een te laag loon. Er woedt een landelijke discussie over kinderen die meer dan twee uur in een busje zitten, kinderen die al moeite hebben met te veel prikkels. En waar zetten wij ons geld op? Op ambtelijke druk. Structureel 50.000 euro om aanvragen te verwerken voor bussen die niet rijden. De vraag is: wat is het effect op kinderen van deze 50.000 euro? D66 wil meer geld, tijd en aandacht investeren in de samenleving. Dat geld kan slechts één keer worden uitgegeven. De grip op kosten begint bij begrijpen waarom je geld uitgeeft. Waar wij volledig grip op hebben, zijn de kosten voor de inhuur van derden. Soms zijn deze kosten noodzakelijk en creëren ze inzet en duurzame meerwaarde. D66 wil vooral helder hebben welke meerwaarde zij toevoegen aan de organisatie. We zien graag dat de kosten van externen en bovenal het rendement ervan in een jaarstuk wordt opgenomen. Daarnaast willen we graag dat de raad vooraf wordt geïnformeerd als voor grote opdrachten adviesbureaus worden ingezet. De vraag aan de wethouder is of ze dit kan toezeggen. We doen wederom een beroep om de blik naar buiten te richten, met als doel bij te dragen aan het omzien naar elkaar, het uitgaan van eigen kracht en de sociale cohesie. Kortom u raadt het al, het Soester moment. Wij maken ons in 2024 in ieder geval sterk voor het behoud van de Basisschool, waarover wij mogelijks een amendement gaan indienen om in het begin van het jaar rust te creëren, gezien de 30.000 euro huur. Wijkgerichte aanpak naar aanleiding van de evaluatie van Smitsveen: een onorthodoxe visie op participatie, verminderde bureaucratie en versterking van de dienstverlening, prioriteit van de woningbouwlocaties, de Meent, TBS, de flexlocaties. Betaalbaar maken en houden van de energietransitie en op de opvang van vluchtelingen. Goed dat het college hier prioriteit aan geeft en laten we dat doen in samenspraak met onze inwoners, met een heldere, open en eerlijke communicatie over de mogelijke locaties. Voorzitter, onze fractie valt jaarlijks in herhaling. Daarin tonen wij ons wellicht weinig innovatief en blijven we hardnekkig binnen de lijntjes. Of juist niet? Is het blijven sturen op daadwerkelijke maatschappelijke resultaten ironisch genoeg, bij uitstek onorthodox? Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Welschen. U sprak namens de fractie van D66. Ik kijk naar de fractie van Soest2002. Het woord wordt gevoerd door de heer Groothuis.

DE HEER GROOTHUIS (Soest2002): Dank u, voorzitter. Nog een paar weken en dan mogen we naar de stembus toe voor de landelijke verkiezingen. De campagnes zijn begonnen en in deze campagnes komt het woord bestaanszekerheid veelvuldig voor. Dit containerbegrip omvat alles om de burger, de inwoners van ons mooie land gezond oud te laten worden. Want gezond is hier het

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023 Begroting 2024-2027

toverwoord wat onze fractie betreft. Dan gaat het hier om zowel mentale als de fysieke gezondheid. De afgelopen raadsperiode heeft het college hard gewerkt aan een nieuw beleid in de vorm van visies. Visies op sociaal domein, cultuur en sport, om er maar een paar op te noemen. Er zit nog meer in het spreekwoordelijke vat. Visies die samen met gebruikers en uitvoerders ontwikkeld worden en soms zelfs met behulp van burgerparticipatie. Visies die, als we die tot op de letter uitvoeren, ervoor zorgen dat onze inwoners mentaal en fysiek gezond door het leven gaan. En dan zien we dat de begroting van 2024 nog steeds een gunstig beeld laat zien, terwijl we tegelijkertijd ook zien dat we vanaf 2026 problematisch gaat worden en er tekorten op ons afkomen. Onze fractie staat achter het beleid van het college om het advies van de VNG te volgen en de ontstane tekorten ook zichtbaar te maken. Dit betekent dus dat we voorzichtig met de algemene reserves moeten omgaan willen we de tekorten niet verder vergroten. Volgens onze fractie betekent dit ook dat we moeten doorgaan met innoveren op beleid en uitvoering, om goed voorbereid te zijn op de komende bezuinigingen. In de visie op het sociaal domein staat dat initiatieven vanuit de inwoners ondersteund moeten worden door de gemeente. Door slim gebruik te maken van inwonersinitiatieven, kan er wellicht ook geld gespaard worden. Op een andere manier iets doen waardoor je wel dezelfde doelstelling behaalt. Innoveren is investeren om uiteindelijk te besparen in tijd of capaciteit. Hier zou de komende periode de focus op moeten liggen, zodat we vanaf 2026 goed voorbereid de moeilijke tijden ingaan. Het college laat in de begroting zien waar de algemene reserve in de komende jaren aan besteed kan worden: versnelling van de woningbouw, herijking van het huisvestingsplanscholen, en niet te vergeten het zwembad. Op dit moment is er nog veel onduidelijk over wat het allemaal gaat kosten en hoe we het precies gaan financieren, maar duidelijk is dat we er niet aan ontkomen om de algemene reserve hiervoor in te zetten. Een belangrijk punt voor Soest2002 is de dienstverlening. Het vertrouwen van de burgers wordt ernstig geschaad als gemaakte afspraken niet worden nagekomen of dat de burger eindeloos moet wachten op het in behandeling nemen van zijn of haar verzoek. De eerstelijns dienstverlening lijkt redelijk op orde, maar kan nog beter. De tweedelijns dienstverlening is nog steeds niet op orde. Het is voor ons raadsleden niet te controleren hoe de stand van zaken precies is. Wordt aan alle terugbelverzoeken voldaan? Worden alle aanvragen binnen de termijnen afgehandeld? Onze fractie wil dit graag inzichtelijk hebben. Vanmiddag heeft de landelijke commissie het rapport over de staat van de democratische rechtsorde gepresenteerd. Eén van de aanbevelingen is om zorgen om te zorgen dat laagdrempelig persoonlijk contact met de overheid beschikbaar is. Een advies dat serieus dient te worden genomen. Onze fractie vraagt zich ook af hoeveel inwoners van Soest op hoogte zijn van het feit dat zij hun aanvraag kunnen volgen via mijnsoest.nl. Een suggestie van onze fractie is hier om een voorlichtingscampagne op los te laten. Met betrekking tot het versnellen van de woningbouwplannen, zullen de woningbouwcorporaties aan het werk moeten. Deels zijn zij in Soesterberg al bezig om oude complexen te slopen om daar meer nieuwe en betere woningen te realiseren. Een mooi voorbeeld betreft de woningen aan de Moerbessenberg. Dit zou ook in de kern Soest moeten gebeuren. We roepen het college op om samen met de corporaties hier actief mee aan de slag te gaan. In de begroting is hier wel aandacht voor gevraagd, maar dat mag voor ons meer zijn. Duurzaam wonen maakt immers onderdeel uit van bestaanszekerheid. Elk initiatief om woning te realiseren in onze gemeente moet worden aangegrepen. Onze fractie zal dan ook met een motie komen waarin het college wordt gevraagd om een verordening te maken waarin inwoners wordt toegestaan om een pre-mantelzorgwoning te bouwen op hun perceel. Misschien kan er dan gelijk een evaluatie volgen van de normale mantelzorgwoningen, want dat moet uiteraard gewoon doorgaan. Zoals het college al aangeeft, zijn de maatschappelijke opgavengroot en vragen om oplossingen. Onze fractie stemt volledig in om minima regelingen tegen het licht te houden en inwoners die langdurig in armoede leven, beter perspectief bieden. Een bestaanszekerheid. Onze fractie zal deze ontwikkelingen op de voet volgen. Tenslotte wensen wij het college en het ambtelijk apparaat veel wijsheid, creativiteit en vooral innovatiekracht toe in de komende periode. Onze fractie heeft zich toegespit op twee bestuurlijke vragen: kan het college in de P&C-cyclus inzichtelijker maken hoe de tweedelijns dienstverlening verloopt? Kan het college inzichtelijk maken hoeveel omgevingsvergunning aanvragen er binnenkomen en om een behandeling vragen? En of deze binnen de termijnen worden afgehandeld? Dank u.

VOORZITTER: Dank, meneer Groothuis. U sprak namens de fractie van Soest2002. Dan ga ik nu naar de fractie van GGS bij monde van de heer Paul.

DE HEER PAUL (GGS): Voorzitter, collega's, inwoners van de gemeente Soest, de begroting die voor ons ligt is grotendeels gebaseerd op de coalitieafspraken. Terecht, maar in de uitvoering moet blijken of alles haalbaar is, want ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Vaak mondiale zaken buiten ons bereik, maar we worden wel geconfronteerd met prijsverhogende effecten. Laten we beginnen met een compliment naar het college en ambtenaren voor de prettige, leesbare en heldere begroting. Ook de oplossing om de voorliggende begrotingstekorten te dekken vanuit

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023 Begroting 2024-2027

algemene middelen verdient een pluim. Deze begroting geeft ook weer dat we terughoudend moeten zijn met nieuwe plannen en zaken die aan te merken zijn als nice to have. Er komt veel op ons af de komende jaren. Wij refereerden al aan de mondiale ontwikkelingen, maar ook lokaal zien we de nodige plannen en kosten daarvan. Alleen al het herijken van het Integraal Huisvestingsplan voor Onderwijs en het realiseren van een toekomstvisie voor het zwembad, gaat ons jaarlijks miljoenen kosten. En dan hebben we het nog niet eens over het feit dat er na 2025 mogelijk geen budget meer van het Rijk komt om de uitvoering van de klimaatopgave te realiseren. Onze vraag en ongetwijfeld kunt u ook één van uw handen van het ding weghalen eentje zo. Onze fractie en ongetwijfeld iedere partij in van deze raad, vindt het van eminent belang dat de energietransitie plaatsvindt en wij ons hard blijven maken voor energiebesparingen, zowel voor inwoners als de gemeente. Om dit te kunnen bewerkstelligen moeten we in algemene zin voorzichtig zijn met nieuwe plannen en extra kosten in de jaren na 2025. Voor GGS staat voorop dat Soest in 2050 bijna CO2-neutraal moet zijn. Het is voor ons daarom prioriteit dat wij als gemeente daarin moeten investeren, ook als de centrale overheid niet met extra middelen komt. Onze fractie is blij met het voornemen van het college om in het buitengebied meer te gaan inzetten op gastheerschap en toezicht. Zo wordt ervoor gezorgd dat de balans tussen natuur en recreatie meer in evenwicht blijft. De uitbreiding van het handhavingsteam ondersteunen wij dan ook van harte. Verder is het onze wettelijke taak om onder meer statushouders een woning toe te wijzen. Wij merken dat dit bij sommige inwoners tot onbegrip leidt. Onze fractie is van mening dat wij, nu deze problematiek op ons afkomt, zeker niet de urgente woningzoekende uit het oog moeten verliezen. Wij moeten het hoofd koel houden, niet in paniek raken en kiezen voor duurzame woonoplossingen. Tijdelijke woningen zijn niet duurzaam en moet tot een minimum worden beperkt. Een belangrijk uitgangspunt in deze begroting is de integrale afweging. Voor de uitvoering van nieuwe nog door de raad vast te stellen plannen, zijn middelen geraamd van 7,5 ton in 2024 en anderhalf miljoen vanaf 2025. Sport en cultuur worden integraal benaderd met het sociaal domein. Ook het fysieke domein moet integraal bijdragen. Zo spreekt IVP (Integraal Veiligheidsplan) ook van de noodzaak voor een integrale benadering vanuit de beleidsgebieden sociaal domein en veiligheid. Wij denken dat iedereen wel ziet dat het praktisch handjes en voetjes geven aan die integrale benadering nog een hele klus is. Wij onderstrepen dat zowel de oorzaak als de oplossing van veiligheidszaken binnen het sociaal domein ligt. Een goed sociale basis zorgt mede voor een goede veiligheid. Een goede veiligheidssituatie is bevorderlijk voor de sociale samenhang. Professionals van zowel de politie als het sociaal domein vissen zogezegd in hetzelfde vijvertje. Graag een reactie van het college hierop, want wij hebben nergens kunnen lezen hoe één en ander verwerkt en afgerond wordt. In het kader van integrale afweging willen wij van het college horen waarom de 'Versterking capaciteit Bureau Regio Amersfoort' (115.000 euro structureel), niet is opgenomen bij de integrale afweging. Wij vinden het onbegrijpelijk dat er een Cultuurvisie en Sportnota wordt gepresenteerd waarbij de financiële paragraaf ontbreekt. Wij horen graag van het college of zij bij de vaststelling van de visie en nota de garantie gaat geven dat met de uitvoering van de plannen in 2024 kan gestart worden, ondanks het ontbreken van het financiële aspect. Zeker met in het achterhoofd dat het college van B&W in de voorgestelde begroting op pagina 86 heel goed aangeeft dat sport en cultuur twee belangrijke onderdelen zijn in de Soester samenleving. Zo niet, komen wij mogelijk met een amendement om één en ander aan te passen. Tot slot, voorzitter, wij zijn verheugd met de paraplubestemming die er komt om de intensivering van de kamerbewoning tegen te gaan. Wij gaan ervanuit dat het college in het eerste half jaar van 2024 komt met een voorstel richting de raad, over een aanpassing van het paraplu-bestemmingsplan. Graag een reactie van het college hierop. Als gemeente moeten wij maatregelen treffen om onze toekomst als Soester gemeenschap te borgen. De ons voorliggende begroting vindt GGS in het algemeen duidelijk, degelijk en een stap in de goede richting. De begroting is realistisch en goed te verdedigen. Maar niet alles kan. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel. Meneer Paul sprak namens de fractie van GGS. Dan kijk ik nu naar de heer Witlox. Hij zal een bijdrage leveren namens de fractie van de Partij van de Arbeid.

DE HEER WITLOX (PvdA): Collega's, college, aanwezigen en kijkers, nog maar kort geleden was de omslag van de begroting een foto met de oude kerk en daarachter een landelijke polder en een bankje. Een mooie verbeelding van ons dorps karakter. Nu is de omslag veel verbeeldender, veelzeggender en meer passend bij deze tijd, maar ook verontrustender. Zo is de receptie van de gemeente alleen nog telefonisch bereikbaar, het poldermodel van vergaderen helemaal verwaterd en onze burgervader dreigt straks kopje onder te gaan. Als die omslag een voorbode is van wat ons met nog een ravijnjaar in het vooruitzicht te wachten staat, staat Soest er zo best voor, vreesde ik. Gelukkig viel het bij het omslaan van de eerste bladzijde nogal mee. In één van de eerste alinea's van de bestuurlijke inleiding staat als prioriteiten voor het komend jaar: de maatschappelijke opgaven op het gebied van sociaal domein, wonen, het vluchtelingenvraagstuk en energie. Het zijn de prioriteiten waar wij als PvdA helemaal achter kunnen staan. Laten we de

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

programma indeling van de beleidsbegroting volgen. Er zijn extra financiële middelen beschikbaar om de basis op orde te brengen. Een basis van voldoende en gekwalificeerde ambtenaren. Helaas wordt geconstateerd dat het nog niet gelukt is om de daarvoor benodigde vacatures in te vullen. Extra uitgaven voor duurzaam inkopen, de regionale versterking, de Rekenkamercommissie, maar ook het structureel organiseren van de succesvolle Dag van de Democratie kunnen op onze instemming rekenen. En 7.500 euro voor een reünie volgend jaar voor (oud-)raadsleden? Vooruit dan maar en laten we hopen dat ze er bij de volgende reünie, vijftien jaar later in 2038, ook zo over denken. Dan zien wij elkaar, bij leven en welzijn, nog een keer in 2039. De telefonische bereikbaarheid van de gemeente wordt nu verbeterd met een Telefonisch Informatiepunt. Of dat voldoende is en ook de bereikbaarheid van de tweedelijns en de vakspecialisten, zullen we nauwlettend blijven monitoren. We zijn benieuwd naar de voorstellen op het gebied van integraal accommodatiebeleid. Een vraagje: kan het college daar wat concreter in zijn dan het voorbeeld van dubbelgebruik van schoollokalen na schooltijd? Dat is volgens een lastig voorbeeld. In aansluiting daarop, mogen we ervan uitgaan dat in de nieuwbouwplannen van het Griffland College ook de nodige aandacht wordt gegeven aan dubbelgebruik. Gelukkig gaat volgend jaar eindelijk het Sociaal Cultureel Centrum in Soesterberg in gebruik worden genomen en we hopen dat dat een succes wordt. Bij het deelprogramma wonen zijn we blij dat de focus ligt op plannen van de woningcorporaties en de grotere bouwplannen. De laatste jaren zijn er immers te veel postzegelplannetjes gerealiseerd en ook nog met woningen waar geen behoefte aan bestaat. We hebben hoge verwachtingen van het zoeken naar locaties van tijdelijke woningen. Die zijn niet alleen nodig voor statushouders en Oekraïners, maar ook voor onze eigen starters. Als het gaat om wonen met zorg, zou je het liefst willen dat ervoor de doelgroep kwetsbare ouderen een locatie met een flinke capaciteit -zoals Honsbergen - komt. Honsbergen 3.0, 4.0 of hoe je het ook noemen wil. We kijken ook uit naar locaties voor woningbouw na 2030, die voortkomen uit het participatietraject. Met de vorige week aangenomen doelgroepenverordening kunnen we dan echt werk maken van de bouw van betaalbare woningen. De concrete acties bij het programmaonderdeel Klimaat, zoals de energiebesparing voor sociale minima en die voor het grondstoffenbeleid en de rioleringsproblemen steunen we uiteraard. Bij het programma mobiliteit en infrastructuur zijn we verheugd dat de proef met de Ledverlichting op de rotonde aan de Koningsweg succesvol is geweest en navolging krijgt bij andere rotondes. Kan het college aangeven wanneer dat het geval is? We zijn ook tevreden over andere maatregelen om de veiligheid voor voetgangers en fietsers te verbeteren. Het fietsen wordt gestimuleerd door de aanleg en voorbereiding van een zestal fietsroutes en fietspaden. Wat is het verschil eigenlijk? Maar goed, laat die vraag maar zitten. Het gebruik van deelauto's juichen we toe. Maar twijfels hebben we over het aanmoedigen van deelfietsen en deelscooters. Het is de vraag of je daarmee overlast voorkomt of juist veroorzaakt. Onze vraag aan het college is waarom zij deelfietsen en deelscooters wil aanmoedigen. Het programma sociale leefomgeving geeft ons reden tot de volgende opmerkingen. Uitbreiding van het Jeugd- en Sociale team zijn noodzakelijk, mede om de kosten voor dure specialistische hulpverlening te kunnen beperken. Het college geeft aan dat recente cijfers daarover bemoedigend zijn. Bij bestaanszekerheid staat dat er een kleine groep inwoners is die waarschijnlijk nooit aan het werk zullen komen. Dat is uiterst teleurstellend, zowel voor die inwoners als voor de maatschappij. Omdat de indruk bestaat dat het om een grote harde kern gaat in het bestand van BBS, is onze vraag om welk percentage/aandeel van de ongeveer 610 huishoudens - als ik de grafiek goed gelezen heb - het gaat. Over sport en cultuur zijn onlangs nota's verschenen. We hebben over deze onderwerpen geen opmerkingen ten aanzien van de begroting. Tot slot nog een opmerking over het surplus van zestien miljoen binnen de algemene reserve. Dat lijkt veel, maar wij zijn van mening dat het college goede indicaties heeft gegeven waar die reserve in de toekomst voor bestemd zou kunnen worden. Kortom de Partij van de Arbeid is blij met deze begroting en zal die ook van harte ondersteunen. Nog twee kleine nabranders: de VVD vraagt tijd om te filosoferen over de raad achter het stuur of op de achterbank. Als fietser denk ik daar graag over mee. Wat betreft de opmerking van de ChristenUnie en D66 over Arnhem: dat betreft mijn oude monumentale kerk, de Sint-Jozefkerk. Daarin is al tien jaar een skatebaan. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Witlox. U sprak namens de fractie van de Partij van de Arbeid. Ik geef het woord aan meneer De Ruijter, namens de fractie van GroenLinks.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank, voorzitter. Dit college heeft nu een volledig jaar uitvoering gegeven aan de eerste eigen begroting, en presenteert nu de tweedeter realisatie van het coalitieakkoord. Tijd om de balans op te maken. Namens GroenLinks begin ik graag met het goede nieuws, vooral voor de cijferfetisjisten: het weerstandsvermogen van de gemeente is vier keer zo groot als we nodig hebben en de solvabiliteit zakt de komende vier jaar niet onder de norm van 30 procent. De gemiddelde hoogte van de algemene reserve is in die vier jaar tot en met 2027, circa 23,7 miljoen euro, zie pagina 106. Voorzitter, het geld is er. Tot zover het goede nieuws. Het

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

college spreekt van een ravijnjaar in 2026, maar hoe voorkomen we nu al een ravijnjaar voor de laagstverdienenden die de hoge gasprijzen niet kunnen betalen? Hoe voorkomen we nu al een ravijnjaar voor migranten die geen opvang vinden? Hoe voorkomen we nu al een ravijnjaar voor jongeren zonder perspectief op een woning en op bestendig werk? Het geld is er. Ruim 23 miljoen euro aan reserve. Maar met deze begroting is er geen plan waaraan dit -bij de inwoners opgehaalde - gemeenschapsgeld uit te geven. Geen plan voor de energietransitie. Het geld is er. Vanuit het rijk krijgen we 850.000 euro per jaar extra, bovenop de 850.000 euro die we jaarlijks al kregen -ook na 2025, meneer Paul - voor die energietransitie. Maar in deze begroting geen plan of overzicht waar die miljoenen aan worden uitgegeven. We kunnen als raad dus ook niet controleren of de besteding conform het doel plaatsvindt. Ook geen concreet plan voor het sociaal domein, niet meer dan een conceptvisie: een opsomming van de stand van zaken en wat wensen, zonder een plan om tot resultaten te komen. Begrijpelijk dat dat niet in deze begroting terugkomt, het afwachten van een visie is immers budgetneutraal. Een citaat uit het coalitieakkoord, voorzitter: "We willen het onderzoek afwachten om dan te bezien of eerst een visie moet worden afgewacht." Dat maakt deze begroting wel waar. Anderhalf jaar later wachten we nog steeds, ook voor het TBS-terrein. We wachten op de beloftes van dit college uit het coalitieakkoord: woningbouw zou namelijk het vliegwiel zijn voor alle gewenste ontwikkelingen. Nu was het voor GroenLinks al niet helemaal duidelijk hoe met woningbouw het dorps- en het groene karakter te behouden, hoe met woningbouw klimaatverandering tegen te gaan en hoe woningbouw leidt tot minder hinder van autoverkeer en een betere verkeersveiligheid. Maar het college deed wel die belofte. Toch zijn er ook met deze begroting nog steeds geen duidelijke plannen hoe die woningbouw dan vlot te trekken, ondanks de vele tonnen die deze raad beschikbaar stelde voor taskforce en versnelling. Sterker nog, in een paar concrete plannen die al wel bestaan, zitten zoveel dure woningen dat vrijwel niemand uit Soesterberg door kan stromen, zoals onlangs zelfs de rechter vaststelde voor vliegbasis Soesterberg. Voorzitter, mensen met mijn inkomen, leeftijd en genderoriëntatie houden het wel goed in Soest. Doen we het daar dan voor? GroenLinks niet. Deze begroting biedt ons geen uitzicht op de ontwikkeling van een dorp dat wij willen achterlaten voor de generaties na ons. Het klinkt misschien ver weg, maar in 2066 is mijn kind net zo oud als ik nu. Wat treft hij dan aan voor zijn kinderen? Er is één ding dat deze begroting kan redden, voorzitter, en dat is rigoureuze aandacht bij elk voorstel, bij elke begrotingspost voor de gevolgen die dit heeft voor toekomstige generaties. Het college heeft een goede start gemaakt met de global goals. GroenLinks wil doorpakken en dit nu eens serieus vertalen naar concrete plannen. Voor behoud van natuur, voor gunstige omgeving om in op te groeien, voor eigentijdse vormen van democratie, voor de veiligheid van voetgangers en fietsers -en dan zijn lampjes bij rotondes echt niet voldoende -voor een klimaatpak waar de kinderen van onze kindskinderen nog steeds iets aan hebben. Daarom één uitnodigend bedoelde vraag aan zowel het college als de andere fracties: wilt u met ons samenwerken om deze begroting te verbeteren met serieuze plannen voor een toekomst waar iedereen aan mee kan doen? Voor GroenLinks is dat nodig om in te kunnen stemmen met deze begroting.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer De Ruijter. U sprak namens de fractie van GroenLinks. Dan ga ik naar de fractie van Burgerbelangen bij monde van de heer Baks.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN SOEST- SOESTERBERG): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, collega-raadsleden, wethouders en overige belangstellenden, algemene beschouwingen uitspreken in een situatie waarbij de democratie in landen die de oorlog zijn getroffen op hun grondvesten staat te schudden, laat ons nogmaals zien dat vrijheid en democratie iets bijzonders zijn. Dat maakt ons dankbaar maar ook waakzaam. Die situatie dwingt ons tot extra relativiseringsvermogen. Daar waar wij spreken vanavond over een paar 1000 euro meer of minder voor iets, vragen mensen elders in de wereld zich af of ze deze dag nog wel zullen overleven. Of hun familie en/of gezinsleden nog leven. Of er morgenochtend wel eten, drinken en elektriciteit is. Waar ze vannacht moeten overnachten. In het licht van deze context spreken wij onze algemene beschouwingen uit over de voorliggende begroting. Burgerbelangen dankt het college en de ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor deze begroting. Ieder jaar weer net iets leesbaarder, overzichtelijker en smarter. Onze complimenten. Voorzitter, dit jaar wordt overal in ons land extra aandacht gegeven aan laaggeletterdheid. Volgens Wikipedia ben je laaggeletterd als je moeite hebt met lezen, schrijven, rekenen en digitale handelingen. Als gemeenteraad willen we dat iedereen mee kan doen en meetelt. We investeren veel in participatietrajecten, maar dat brengt voor ons toch ook de verplichting mee dat we in ieder geval leesbare stukken uit laten gaan. Maar ook dat in vergaderingen ons taalgebruik begrijpelijk is, zodat iedereen op zijn/haar niveau mee kan doen en alle beschikbare informatie tot zich kan nemen. Om bij dat laatste te beginnen, voorzitter, wij van Burgerbelangen willen de kloof tussen burger en bestuur verkleinen door het instellen van een verbindingsbel. Deze bel willen we straks graag aanbieden aan de griffier. Zij wil er vast voor zorgen dat bij iedere bijeenkomst, in iedere vergadering de bel aanwezig en beschikbaar is voor de

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

publieke tribune. Als iemand iets niet begrijpt, kan hij/zij op de bel drukken en de verbinding tot stand brengen tussen volksvertegenwoordiger en inwoners. Via de voorzitter kan de vraag gesteld worden en kan verduidelijking gegeven worden door de betreffende spreker. Als hiervoor het reglement van orde moet worden aangepast, merken we dat wel in het fractievoorzittersoverleg. Om kritisch te blijven op taalgebruik in stukken, geef ik een paar voorbeelden uit de voorliggende begroting. Ik ben maar vier pagina's doorgelopen en heb thans al drie voorbeelden. De eerste: "Het landelijk probleem van netcongestie vormt het risico voor toekomstige ontwikkelingen." Vervolgens: "Onze opgaven voor wonen, sociaal domein, energie en vluchtelingen vergen een ontokerde integrale aanpak." Gelukkig weet u het allemaal en dat is fijn. Op deze eerste vier bladzijden kwamen wij de afkorting JOGG-aanpak tegen. Ik heb gekeken of dit een afkorting is voor iets van yoghurt, maar dat is het niet. In het kader van Soesterberg als vliegbasis en vliegdorp, de term vliegwiellbudget. Een willekeurige greep, voorzitter, uit de eerste vier bladzijden van een begroting die 199 pagina's bevat. Daaruit vloeit onze vraag voort, voorzitter: wil het college erop toezien dat voordat stukken gepubliceerd worden, deze gecontroleerd worden op leesbaarheid? De afdeling communicatie zou hier misschien een mooie rol in kunnen vervullen. Als u hiervoor extra budget nodig heeft, horen we van u en kunnen we van u of een voorstel tegemoet zien bij de najaarsnota, of u kunt van ons volgende week een motie verwachten. U zegt het maar. Bijna tenslotte, voorzitter. Als raad vertegenwoordigen we samen en ieder lid op zich, de totale inwoners van Soest en Soesterberg. Ieder besluit wat we nemen, iedere keuze die we maken moet dan ook ten goede komen aan de inwoners. Zij hebben ons tenslotte met de opdracht voor vier jaar op basis van een verkiezingsprogramma op pad gestuurd. Ook al zijn wij de kleinste partij - zo veronderstel ik - met de kleinste beperkte financiële middelen, willen we graag aan de totale raad, inclusief fractie assistenten en het college een broodnodig instrument aanbieden. Een instrument om te gebruiken bij de voorbereiding van de besluitbijeenkomst, maar ook na afloop ervan. Het is een zelfreflectie instrument die onmiskenbaar antwoord geeft op de vraag die u bij het gebruik van het instrument stelt: is de keuze die ik heb gemaakt in het belang van de Soester bevolking geweest? Kan ik het ook aan ze uitleggen? Als we die vragen onszelf blijven stellen, kunnen we ondanks meningsverschillen elkaar er ook op bevragen. Vragen over achterliggende doelen en of idealen: waarom kom jij tot een andere conclusie als ik? Dan kunnen we op die manier rekenschap afleggen aan onze opdrachtgevers, de inwoners van onze gemeente. Zo dadelijk worden, voorzitter, via de bodes de instrumenten aan u allen uitgereikt. Wij spreken de wens uit dat dit instrument door u consequent wordt gebruikt en niet beland op de stapel van hebbedingetjes. Het is in het economisch verkeer niet van grote waarde, dus u kunt het met een gerust hart in ontvangst nemen. Voor een optimaal resultaat, adviseer ik u er thuis batterijen in te doen. Als u er namelijk batterijen in gedaan hebt, geeft het apparaat u direct feedback. Ten bijna slotte, voorzitter. Tegen het licht van het bij de inleiding gestelde, zal het u niet verbazen dat Burgerbelangen voor het begrotingsvoorstel zal stemmen, te meer daar het de, in het coalitieakkoord voorgestelde plannen, dichterbij de realisatie brengt. En dat akkoord hebben we niet voor niets mee ondertekend. Tenslotte voorzitter, in de wetenschap dat in veel kerken en huisgezinnen gebeden wordt voor Gods zegen op ons mooie werk, wens ik u en ons als raad een gezegend jaar toe. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Baks namens de fractie van Burgerbelangen. Ik denk inderdaad dat het onder de 50 euro is. Goed, dan geef ik graag het woord aan de heer Stormbroek namens de fractie van POS.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dank wel, voorzitter, collega's, inwoners en meneer Baks voor de prachtige spiegel. Voorzitter, ik heb een soort déjà vu bij vorig jaar. Niet alleen omdat ik wederom kan genieten van bloemen in de tuin, van fluitende vogels en mildere temperaturen. Storm Ciaran heeft me inmiddels voor de derde dag op rij drijfnat geregend. Denkend aan de staat van ons land, onze gemeente en ons dorp kan ik niet anders dan nattigheid voelen. Die nattigheid zorgt ook voor een bepaalde vorm van onbehagen, een ongemakkelijk gevoel en de behoefte om iets aan die nattigheid te doen. Ik kreeg bij de begroting een beetje hetzelfde gevoel als bij Marco Verhoef vanmiddag op het journaal: hij kan goed vertellen over het weer, maar heeft geen paraplu. Terwijl ik buiten liep met mijn honden om te bedenken hoe ik in de geest van Cicero, Winston Churchill of Barack Obama een speech zou schrijven die u, net als storm Ciaran, omver zou blazen, dacht ik aan het bouwen van een schuilplaats. Denkend aan een schuilplaats, dacht ik meteen aan de Weggeefbasis in Soesterberg en Happy Kids Happy People in Soest. Zij reiken de hand uit naar mensen die worstelen met tekorten aan voedsel en kleding, helpen hen die aan de rand staan van onze samenleving. Ze houden een spreekwoordelijke paraplu op voor mensen die het moeilijk hebben. Soms volstaat een bescheiden subsidie om een huur te kunnen betalen of in plaats van een paraplu, een ruimte voor mensen om te schuilen tegen de spreekwoordelijke najaarsstorm. Wat doet u voor hen, college? Het Odeon-gebouw in Soesterberg is zo'n mogelijke schuilplaats, in eigendom van de gemeente Soest. In dit gebouw zien we een kans die naadloos aansluit bij

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023 Begroting 2024-2027

minstens drie essentiële doelen die u benoemt over het Integraal Accommodatiebeleid. Het voorziet in de behoefte van onze samenleving, op efficiënter beheer van ons maatschappelijk vastgoed en biedt mogelijkheden om maatschappelijke voorzieningen samen te brengen. Schuilplaats Odeon, waar ook onze jeugd uit de wind kan blijven. Wat denkt u, college? Collega's, wij denken aan een motie of een amendement. Over schuilplaatsen gesproken, denken we aan huizen. Niet in dikke rapporten, in gelikte PowerPointpresentaties, maar in betaalbare huizen van cement en stenen. Het belangrijkste onderwerp ook voor de Tweede Kamerverkiezingen. Het Dalweggebied alleen volstaat niet. Laten we niet vergeten dat het nu aan Soest is om haar verantwoordelijkheid te nemen. Soesterberg heeft ook zonder Soesterberg-Noord al meer dan haar aandeel geleverd. Soesterberg heeft Soest lang genoeg uit de wind gehouden. Voorzitter, wij zitten eraan te denken om een amendement in te dienen om eindelijk duidelijkheid te scheppen over de toekomst van het TBS-terrein. Voor Soester woningzoekenden, bedrijven en de ontwikkelaar. Die duidelijkheid houdt voor ons in: woningen op het TBS-terrein vergezeld door 18.000 vierkante meter bedrijfsruimte. Ons geduld raakt voorzichtig aan op. De raad heeft lang genoeg zonder paraplu in de regen gelopen. Laten we nog een concreet punt noemen: het aantal bomen in onze gemeente neemt af. We lezen alleen maar over beheer en onderhoud. Ondertussen gaat daarmee wel het aantal bomen achteruit. Wij roepen het college op om juist het aantal bomen in het straatbeeld te vergroten, niet alleen om onder te kunnen schuilen tijdens de regen, maar ook om de gevolgen van hittestress en stress van onze inwoners te verminderen. Ook hiervoor denken wij aan een motie of een amendement. Wij kiezen er ook voor om niet de lasten op onze inwoners af te wentelen. Met zestien miljoen euro aan reserves is dat in feite niet uit te leggen. Ravijnen zijn spannend als je hoogtevrees hebt, maar zorgen dat mensen niet drijfnat regenen is van grotere zorg. Wij denken aan een amendement om de stijging van de afvalstoffenheffing, al is het maar incidenteel, te minimaliseren en - als het kan - eerlijke oplossingen te vinden voor kwijtscheldingen. Laat ons tot slot onze positie in de regio versterken, waarover we weinig democratische zeggenschap hebben. U vraagt om anderhalve ton om de regio Amersfoort te versterken. Maar waar is de raad in dit verhaal? Gemeenteraden hebben het recht om bij een gemeenschappelijke regeling de gemeenschappelijke commissie in te laten stellen, bestaande uit raadsleden. De regio is geen gemeenschappelijke regeling, maar zou iets soortgelijks mogelijk kunnen zijn? Kortom, laten we onze inwoners helpen met het uit de wind en de regen blijven. Wees niet alleen de weerman die goed kan vertellen over het weer, maar de bouwvakker die een schuilplaats biedt. Een schuilplaats met een dorps en groen karakter. Dank u wel, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Stormbroek. U sprak namens de fractie van POS. Ik geef het woord aan de heer Lucas en hij spreekt namens de fractie van het CDA.

DE HEER LUCAS (CDA): Voorzitter, en alle luisteraars. Een mooie infographic. Dezelfde als vorig jaar en ook nu gebruik ik die als kapstok. Mevrouw Sterenberg vond het een genoeg om af te trappen. Ik vind het een genoeg om af te sluiten. Maar eerst een verontschuldiging. Vorig jaar zei ik dat ik mij herkende in deze persoon op het plaatje, de linker voor de duidelijkheid. Tenminste als je niet in de spiegel kijkt. Maar ik kreeg daar thuis mot over. Frédérique, mijn vrouw vroeg: ja, jij kan je wel herkennen in die ene, maar wie is die ander? Ben ik dat? Enfin, ik kom daar op het eind nog op terug. Maar ter geruststelling, het was gelukkig geen erge mot. Een dienstbare overheid: het is al genoemd door anderen. Een mooie opstelling van onze burgervader: buiten het gemeentehuis, fier achter zijn mensen staand, de receptie. Het is ochtend, niet middag, want de receptie is bereikbaar. We zien niet of de burgemeester aanstalten maakte de receptie te helpen door een telefoontje aan te nemen. Maar in de begroting zien we daar wel aanstalten toe. Mooi vindt het CDA. Voorstellen om de dienstbaarheid te vergroten. Naast het verbeteren van websites, brieven qua informatie en taalgebruik. We weten van laaggeletterdheid onder volwassenen. De heer Baks gaf daar ook al voorbeeld van, en wij vinden het goed dat daar in ieder geval aandacht aan wordt gegeven. Voorzitter, het CDA ziet graag in de volgende versie van dit plaatje onze burgervader in gesprek en wat ons betreft aan de telefoon. Onverwachts je eigen burgemeester aan de lijn, hoe leuk is dat? En ik denk dat de wethouders, als onderdeel van B&W, dan ook een plekje willen in het telefonische bereikbaarheidsschema voor de middagen. Want als het al niet lukt het gemeentehuis bereikbaar te hebben de hele dag, moet je ook stoppen met het idee van een huis van de samenleving. De volgende gaat over onze kern, onze toekomst: de jongeren uit Soest. We hebben het er vaak over, maar hier zien we Jongeren Soest Uit. Jongeren die weglopen uit Soest en Soesterberg. Rechts zie je nog een klein stukje van een bankfiliaal. Ze kijken in ieder geval blij omdat ze gehoord hebben financieel in staat te zijn een woning te kopen. Dat neem ik maar even aan. Maar als dat niet kan in Soest, is dat voor ons allemaal betreurenswaardig. Onze taak is de zorg dat onze jongeren in Soest een bestaan op kunnen bouwen. Zij dragen bij aan het karakter van de gemeente. Ze doen hier boodschappen, ze werken, ze sporten, ze doen vrijwilligerswerk. Voorjaar 2024 is het college twee jaar actief. Voorzitter, het CDA wil graag in de volgende versie van dit plaatje jongeren zien die hier naar tevredenheid wonen, die bijvoorbeeld de

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023 Begroting 2024-2027

sleutel krijgen van hun eigen woonstek. Iets voor de burgemeester? Hij staat al buiten het gemeentehuis. Het CDA wil ook dat onze ouderen in de gemeente kunnen blijven, zelfstandig wonend of met verzorging of verpleging, een mantelzorgwoning, hoe je het ook maar noemt. Maar laten we zorgen dat ze niet op het eind van hun leven onze dorpen uit moeten. Deze begroting wil vaart maken met bouwen. Het CDA steunt dat in ieder geval van harte, maar we willen dan ook echt effect zien en resultaat. Mensen hebben veel te doen, ontmoeten elkaar en doen mee. Een vergadertafel: ik hoop geen fractievergadering maar inwoners die praten over bijvoorbeeld een plan in de buurt. Of inwoners in gesprek met ambtenaren over een kleine financiële bijdrage voor een activiteit. Soest bestaat niet uit 47.000 losse enkelingen, maar uit 47.000 onderling verbonden mensen die in samenhang de diversiteit van Soest uitmaken. Het gaat wat ons betreft om de lijntjes die zorgen dat we samen sporten, samen muziek maken, cursussen beoefenen. De rol van de gemeente is meedoen en ontmoeten mogelijk maken. Op andere momenten spreken we over de visie sociaal domein, sport en kunst en cultuur. Goed dat de begroting ruimte heeft om bij die onderwerpen meedoen en ontmoeten mogelijk te maken. Dat nemen wij tenminste aan. Voorzitter, het CDA ziet graag in de volgende versie van dit plaatje wat eruit al dat meepraten is voortgekomen. Het buurtfeest, het aangepast woningplan. Vertrouw inwoners en geef ze de voldoening van een mooi gezamenlijk resultaat. Van spelen naar leren: de jongste op dit plaatje. En dat wil zeggen het plaatje van de begroting. Lekker buiten spelend. Maar groeien gaat snel als je klein bent, weet ik als opa van één van vier en één van één. Voor je het weet ga je naar school. Voorzitter, het CDA ziet graag in de volgende versie van dit plaatje nog steeds een buiten spelend kind, maar ook graag dat hij naar een gezond en functioneel goed schoolgebouw kan. Gelukkig lezen we dat de reserve aangewend wordt voor het Integraal Huisvestingsplan dat terecht herzien wordt. We hopen alleen wel dat er voldoende financiën zullen zijn op dat moment. Wij zien ook graag acties om jongeren te betrekken bij de planvorming of gewoon te horen wat ze willen. Waardering: tot voor kort hadden we het jeugdlintje. Weer oppakken? Of een jongerenraad of kinderborgemeester instellen? Iets om later - in mijn idee - bij het sociaal domein verder over te spreken. Met een groep raadsleden kijken we binnenkort overigens hoe ze dat in Zeist oppakken. Voorzitter, ik eindig niet voor niks met de jongste op die infographic. Hij/zij staat voor de toekomst. Laten we zorgen dat die toekomst rooskleurig is. Tot slot, dank aan het college en de medewerkers voor de begroting. Voor het vele werk dat er aan ten grondslag ligt. Mijn bijdrage doet niet recht aan alle thema's, maar gelukkig zijn veel andere thema's door anderen al genoemd. Het CDA wenst u Gods zegen toe bij de uitwerking van deze begroting. En dan echt tot slot nog terugkomend op het eerste plaatje: u ziet een man en een vrouw, tenminste laten we het niet ingewikkelder maken. Ik herkende mezelf en de ander. Dat is uiteraard mijn vrouw Frédérique. Maar ik moet bekennen, ik heb niet zo gelet op de lengte van het rokje. Zij wel, en ze is bang dat u denkt dat zij er elke dag zo bijloopt. Dus voorzitter, ik zie graag - en dit keer namens het thuisfront voor de duidelijkheid - in de volgende versie van dit plaatje dat mijn vrouw er netjes bij loopt. Dan weet ik zeker dat ook zij zich herkent in deze begroting. Zij is ook inwoner van Soest. Ik weet dan ook zeker dat ik dit verzoek gedaan hebbende, straks met een gerust hart thuis kan komen.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Lucas namens de fractie van het CDA. Goed, alle tien de fracties hebben inmiddels het woord gevoerd. Er zijn een aantal vragen gesteld aan het college. Niet heel veel, maar ik denk dat we met 20 minuten schorsing de raad de ruimte geven om even te verpozen. Het college kan met de organisatie aan het werk om de vragen die er zijn te beantwoorden. Dus het college trekt zich even terug. Ik zie u om tien over negen terug.

b. Begroting 2024

VOORZITTER: Dames en heren van de raad, ik heropen de vergadering. Het college heeft zich over een aantal dingen beraden. We beginnen met de wethouder Financiën, mevrouw Van Aalst en daarna ziet u vanzelf wel wie er voorbijkomt. Ik zal zelf afsluiten met de laatste opmerkingen. Wethouder Van Aalst, namens het college van B&W.

WETHOUDER VAN AALST: Hartelijk dank. Ik wil ook de raad bedanken voor de algemene beschouwingen waar wij met aandacht naar geluisterd hebben. Om u als raad de gelegenheid te geven om onderling met elkaar het gesprek of zelfs debat te voeren, zullen wij proberen zo kort en bondig uw vragen te beantwoorden. Ik zal de verschillende onderwerpen uit mijn portefeuille aan bod laten komen. Ik ga graag als eerste in op mevrouw Welschen van D66 die zich afvraagt of het structurele geld voor de formatie op het leerlingenvervoer niet te intern gericht is. Wat hebben kinderen daaraan? Ik vind het belangrijk om daar even bij stil te staan. In deze algemene beschouwingen is het vaak gegaan over inwoners die de gemeente nodig hebben en dat wij hierin het gemeentehuis goed bereikbaar zijn. Als je dan weet dat er steeds meer beroep wordt gedaan op passend onderwijs en daardoor ook op leerlingenvervoer, kunt zich voorstellen dat ouders die graag goed onderwijs willen voor hun kind, ook graag willen dat ze goed telefonisch te woord

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

worden gestaan en dat hun mailtjes beantwoord worden over vragen over het leerlingenvervoer: welke oplossing is er mogelijk als er geen vervoer nodig is? Vragen over het vervoer zelf. Het is belangrijk dat wij als gemeente een luisterend oor kunnen bieden en ouders te woord kunnen staan. Wij denken dat kinderen daar veel aan hebben. We hebben vanavond ook gehoord hoe belangrijk het is dat wij dat als gemeente doen. Wij willen ook zorgen voor goed leerlingenvervoer. Daar heeft u als raad een besluit over genomen. Wat hier niet herhaald hoeft te worden, is dat als er vervoer nodig is, wij dit dan ook inzetten. Wij bereiden ook een nieuwe aanbesteding voor, waarin we willen borgen dat het vervoer in regio goed geregeld is. Daarnaast vraagt u om een toezegging dat wij de raad om toestemming vragen voordat grote bedragen worden ingezet voor externen. Ik wil u meedelen dat wij u in de jaarstukken informeren over de inzet van externen. Op uw verzoek, zullen we dit uitgebreider doen. Nu is dat vrij summier en wij begrijpen die behoefte voor meer inzicht: wat is het verloop over de jaren heen? Kunnen we dat vanaf nu in beeld brengen? In het sociaal jaarverslag dat met u gedeeld werd, staat informatie over hoe het gaat met ons personeel en de inzet van externen. We komen binnenkort nog te spreken over bouwen aan vertrouwen, en daar is de inzet van personeel en externen een onderdeel van. Binnen de taakverdeling die we hebben tussen raad en college, bedienen wij u in uw controlerende taak, wetende dat u aan ons de opdracht heeft gegeven om zoveel mogelijk vast personeel in te zetten. En dat doen wij ook. Ik ga niet alle redenen herhalen om externe huur in te zetten, maar die zijn er wel degelijk. Wij gaan daar zorgvuldig mee om, daar waar het een collegebevoegdheid is en dat is niet altijd het geval. De fractie van Soest2002, meneer Groothuis, u heeft in de begroting kunnen lezen dat wij het belang van de tweedelijns dienstverlening onderstrepen. We gaan meer in beeld brengen hoe het daarmee staat en daar hebben we een dashboard voor ontwikkeld. U vraagt: kunnen we daarover geïnformeerd worden? Wij doen dit graag in de jaarstukken, want dat is daar een mooi moment voor: hoe gaat het met die tweedelijns dienstverlening? Welke ontwikkelingen zien we daarin? We hopen dat we door de investeringen in de ambtelijke organisatie die u als raad mogelijk heeft gemaakt, op het gebied van de dienstverlening de vruchten daarvan gaan zien. U vraagt om de mogelijkheden om dit te volgen in mijnsoest.nl te verspreiden. We zien die mogelijkheid op de gemeentepagina door mensen er actief op te wijzen dat die mogelijkheid er vanaf nu bestaat. Dan ga ik graag in op een vraag van de fractie van GGS: u wijst op het belang van de samenwerking tussen veiligheid en sociaal domein. Wij onderstrepen die woorden, maar nuanceren dit op één punt: u zegt dat als het in het sociaal domein niet goed gaat, dit gevolgen heeft voor het veiligheidsdomein. Zo simpel is dat niet. Door allerlei factoren kunnen we op een gegeven moment een veiligheidsvraagstuk hebben, maar het is wel van belang dat het sociaal domein en veiligheid met elkaar optrekken. Dat doen wij in toenemende mate. Soms is dat voor u zichtbaar als het gaat om het beleid. Dat beleid voeren we uit, en dan wordt het voor u minder zichtbaar. Maar hier op het gemeentehuis in de uitvoering met onze partners leggen we heel actief die link om de mogelijkheden daarvan te benutten. We zetten preventief in om veiligheidsvraagstukken te voorkomen. De fractie van GroenLinks vraagt expliciet aan het college van: wilt u met ons samenwerken om concrete plannen te maken om de begroting te verbeteren? Wij staan altijd open voor verbetering en samenwerking, wetende dat wij de begroting opbouwen met de kaders die u ons als raad gegeven heeft. De heer Baks van BBS doet een oproep om de stukken te controleren op leesbaarheid. Elk jaar hebben wij aandacht voor leesbaarheid en zetten we daar ook op in. U wijst ons op mogelijkheden ter verbetering. Wij willen uw oproep graag opvatten als een aanmoediging om daar scherp op te blijven. De concrete voorbeelden die u aangegeven heeft, helpen ons daarbij zonder de informatiewaarde te verliezen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van Aalst. Dan kijk ik nu naar wethouder Scholten voor haar deel van de beantwoording namens het college van B&W.

WETHOUDER SCHOLTEN: Voorzitter, dank u wel. De fractie van ChristenUnie-SGP stelde een vraag over de Meent: waarom wordt er de keuze gemaakt om met het woonwagencentrum aan de gang te gaan en de woningbouwontwikkeling niet verder door te trekken? Dan verwijs ik u graag even naar de begroting van 2023 waarin de raad besloten heeft om dat uit elkaar te halen, omdat er toch noodzaak was tot het versnellen van de plannen rond het woonwagencentrum en het brandveilig maken daaromtrent. Dat is dus een keuze die de raad meegegeven heeft aan het college om uit te voeren. Dan vraagt u over de financiering en waarom de woningcorporaties niet op het eigendom van de gemeente aan de slag gaan. Daarbij geef ik u graag mee dat wij dit jaar aan de Agendacommissie gevraagd hebben om een besloten bijeenkomst te organiseren rond de Meent. In dat moment nemen wij u graag mee: hoe ver staan we? Welke keuzes worden er gemaakt? Hoe worden die keuzes uitgevoerd? POS vraagt naar het Odeon gebouw: kan dat geen schuilplaats worden voor jongeren met hun initiatieven? Dat is een sympathieke gedachte. Daar zijn we het met z'n allen over eens. Er zit een kleine 'mits' aan, en die voelde u wel aankomen denk ik: we zijn aan het onderzoeken hoe veilig het gebouw is. Wij hebben signalen gekregen dat de constructie zodanig is dat wij ons moeten beraden of we dit gebouw nu in gebruik kunnen

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

geven. Op het moment dat we weten of het veilig is of niet, kunnen we met verdere initiatieven eventueel aan de gang gaan als die behoeften zijn. GGS vroeg over de verkamering: kan het college toezeggen dat ze tegen het eerste half jaar 2024 het paraplubestemmingsplan geregeld heeft en dit aan uw raad kan aanbieden? Daaruit menen wij te concluderen dat u net zo'n grote eager heeft om dat te regelen als het college dat heeft. Dus dat is zeker een gedachte waar wij heel enthousiast van worden. Echter, ik kan nu even die toezegging niet doen. Dat heeft te maken met de zorgvuldigheid die wij nodig hebben om dit allemaal op papier te kunnen zetten. Een onderzoek naar planschade - mogelijkheden en onmogelijkheden - die zich voor kan doen op het moment dat wij dat paraplubestemmingsplan regelen, heeft prioriteit. Op het moment dat dat gedaan is, kunnen we de rest regelen en opschrijven. Ik kan u de termijn nog niet meegeven, maar weet dat wij er net zoveel belang en haast bij hebben als u. Dan vraagt de PvdA of we iets concreter kunnen zijn in de tekst dubbelgebruik van schoollokalen. Dat kan ik. Als u terugdenkt aan het najaar vorig jaar, hebben we elkaar kunnen constateren dat de Ludgerusschool in Soest een dubbel gebruik kon hebben in het gebouw. De school is daar gehuisvest. Uiteindelijk is er door een interne verbouwing de mogelijkheid gecreëerd voor de kinderopvang Bink. Er zijn ruimtes beschikbaar voor wijkactiviteiten of als de gemeente iets wil organiseren. Als we dan denken aan het moment dat de kredietaanvraag voor Griffland naar de raad kwam met daarnaast ook een onderzoek voor dubbelgebruik, kan ik u zeggen dat we nu niet alleen nadenken over de schoollokalen, maar ook over de aula of de gymzalen die er binnen het gebouw gerealiseerd worden. Bij alle ruimtes die er zijn, onderzoeken wij mogelijkheden voor dubbelgebruik. Voorzitter, tot zover.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Scholten, namens het college. Dan wethouder Treep.

WETHOUDER TREEP: Ook ik wil u danken voor uw beschouwingen en de vragen daarbij. Ik heb er een drietal genoteerd. Dan begin ik bij mevrouw Walraven-van Dam van de fractie ChristenUnie-SGP over de Green Deal van Arnhem. Alsof ik mijn trui erbij uitgekozen heb, zou ik bijna willen zeggen. De inhoud van de Green Deal ken ik niet uit mijn hoofd, dus daar zou ik me graag ook in willen verdiepen. Volgens mij is zestien november een uitgelezen moment om daar verder over door te praten, omdat we dan met de raad over het nieuwe programma energietransitie praten, waar ook onze aanpak die wij nu doen op isolatie en het verduurzamen van gebouwen aan de orde komt. Dus dank voor uw suggestie. Ik hoop dat het daar een goede plek kan krijgen om daarover van gedachten van te wisselen. De fractie van D66, mevrouw Welschen, vroeg: hoe zit het met -in volgorde- met de cultuurnota in deze begroting, waarin de taakstelling is verwerkt. In onze ideale planning was de cultuurnota al aan de orde geweest. Maar in ons nieuw vergadersysteem is de agenda nog wat fluïde en zit dat anders in elkaar. Het uiteindelijke besluit over de taakstelling valt wel bij de cultuurnota zelf, en zal dan ook terug moeten worden vertaald naar de financiële stukken. De fractie van Soest2002, meneer Groothuis, vroeg naar de aantallen omgevingsvergunningen en de (fatale) termijnen. Ik vind het een beetje een lastige vraag omdat we het hebben over de begroting 2024 waarin we naar volgend jaar kijken. We staan aan de vooravond van een nogal grootste verandering in het kader van de omgevingswet waarin onze hele systematiek anders wordt en er anders omgegaan wordt met fatale vergunningen, want die verdwijnen. Dus we zouden u dat aan kunnen leveren. Ik vind het bijna meer een vraag voor bij jaarstukken omdat je dan echt goed terug kan kijken. Kijkend naar de toekomst, vraag ik me af waarom u dat precies wil. Ik praat daar later vanavond nog graag even met u over door, als u dat goed vindt. Dat was de beantwoording van mijn vragen.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Treep. Wethouder Suna.

WETHOUDER SUNA: Dank u wel, voorzitter. Allereerst de vraag van de VVD over het e-team. Die wil ik uitvoerig beantwoorden om daar duidelijkheid over te krijgen. In de begroting heeft u kunnen lezen dat we voor het e-team een budget hebben tot 2023. Wij willen dat voortzetten, en vandaar dat we in de begroting budget vragen voor de komende twee jaar. Het gaat hier over informatiegebruik en -voorziening. Het is niet om één functionaliteit of applicatie, maar over grote veranderingen. Denk hierbij aan: informatieveiligheid en betere kwaliteit van onze dienstverlening voor onze inwoners. Daarnaast zijn er ook wettelijke verplichtingen. Er worden hogere eisen gesteld voor de vaststelling van informatie, en de organisatie moet daarin ondersteund worden. Zo kunnen onze collega's zich focussen op de inhoud en hoeven ze niet bezig te zijn met de techniek. Zoals ik al zei, er zijn veel veranderingen in de omgang met informatie. Ontwikkelingen gaan in een snel tempo door. Ik wil niet te technisch gaan, maar we gaan uit van veranderingen in Citrix. Er is ook whatsapp informatie nodig voor Woo-onderzoeken (Wet Openbare Overheid), en dit is de afgelopen periode sterk toegenomen. Tevens is het belangrijk om de informatie die er is goed op te slaan in ons systeem, maar zoals gezegd ook voor onze dienstverlening. Denk hierbij aan brieven van inwoners die zoek raken. Hiermee kunnen we voorkomen dat dat gebeurt. Maar ook dat ze niet

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

blijven liggen op het moment dat er een collega ziek of afwezig is, en door iemand anders opgepakt kan worden. Kortom, we hebben dit nodig zodat onze medewerkers hun werk goed kunnen doen voor onze inwoners. U had een vraag over de startersleningen en dat is een terechte constatering. We zijn het daar volledig mee eens. Vorige week hebben we de doelgroepenverordening vastgesteld, waarin de betaalbare woning van 250.000 euro omhoog is gegaan. Dat betekent dat we ook kansen zien om de starterslening aan te passen. Daar gaan we de komende maanden mee aan de slag. Om een motie te voorkomen, kan ik u toezeggen dat we - net zoals bij het Compensatiefonds - voor één april 2024 aan u een voorstel voorleggen inzake de startersleningen. De ChristenUnie-SGP - maar ook meerdere fracties - stelde vragen over de versnelling van de woningbouw en de corporatieplannen die daarbij gemoeid zijn. Allereerst, we zijn druk bezig met te kijken hoe we meer woningen kunnen realiseren. We kijken niet alleen maar naar de vraag van vluchtelingen en statushouders, maar ook de urgente woningzoekenden en onze starters. Volgende week krijgt u informatie over de stappen die we hierin aan het zetten zijn. Voor het eind van het jaar krijgt u concrete voorstellen over hoe we dat gaan doen. Mevrouw Walraven, ik kan u zeggen dat de corporaties een aantal concrete plannen hebben. We hebben deze week twee bestemmingsplannen in Soesterberg vastgesteld. Er komen er nog meer. De locaties zijn bekend. Het is vooral sloop en nieuwbouw, waardoor we nieuwe woningen aan de woningvoorraad toevoegen. Tevens kijken we binnen de gronden die zij op dit moment hebben, of we kunnen opplussen. Er wordt ook gekeken naar optoppingsmogelijkheden. Dus daar zijn we zeker druk mee bezig. Wij hopen u binnen een korte tijd concrete voorstellen voor te kunnen leggen. U noemde ook de mantelzorgwoningen. Er is op dit moment de mogelijkheid om dit vergunningsvrij te realiseren. De pre-mantelzorgwoningen - waar ook Soest2002 naar refereerde - zijn een onderdeel van het Omgevingsprogramma Wonen met Zorg. We gaan dit uitwerken en ook daar komt beleid over. De PvdA vroeg naar de LED- verlichting. Zoals u heeft kunnen lezen in de begroting, vragen we nu budget voor de nieuwe rotonde die aangelegd wordt. U vroeg wanneer. We verwachten in het voorjaar 2024 de rotonde Koningsweg-Pimpelmees aan te leggen. We leggen dan ook tegelijkertijd de LED-waarschuwingssignalering aan. De andere rotondes nemen we mee in het Omgevingsprogramma Mobiliteit, waarin we kijken naar waar dit kan en op welke manier. Daarna komen we met voorstellen naar u. Afhankelijk van de grote vraag: waar leggen we al dan niet 30 kilometer-zones aan? Of blijft het bij 50? Dat zal van invloed zijn op de keuze voor de resterende rotondes. Tevens kan ik u zeggen dat we deze week een besluit genomen hebben over de aanpak van de rotondes - in antwoord op GroenLinks - Dalweg-Beukenlaan en Dalweg-Steenhoffstraat, zodat we het langzaam verkeer daar ook veiliger kunnen regelen. U had vragen over deelfietsen en deelscooters. We willen dit zeker ook aanmoedigen, omdat we vinden dat het duurzaam is. GGS vroeg naar de uitvoering van de Sport- en Cultuurnota. We kunnen in 2024 wel degelijk beginnen met de uitvoering van de ambities. Daar hebben we middelen voor. Halverwege 2024 kunnen we u voorstellen doen inzake het budget dat we willen uitgeven aan die onderdelen. Het is wel een uitdaging om alle ambities te kunnen doen, want daar is extra capaciteit voor nodig. Maar veel van de ambities die we nu hebben staan, kunnen wij al uitvoeren. Ik kijk even naar mijn aantekeningen of ik nog iets heb. Volgens mij was dit het, voorzitter.

VOORZITTER: Dan zijn er nog een tweetal vragen over, één over veiligheid en één over de regio die door verschillende fracties in andere vormen zijn gesteld. Ten eerste veiligheid: ChristenUnie-SGP, de concreetheid en de doelgetallen daarin. Laat ik het zo beantwoorden: het afgelopen jaar hebben wij ons mensenhandel beleid vastgesteld. Mensenhandel is één van thema's waarvan wij nog niet precies weten wat er allemaal plaatsvindt. Dan kun je daar een doel op stellen, maar dat is dan niet concreet omdat je niet weet waar je over hebt. Dat is de reden waarom we hebben gezegd dat we vooral met voorlichting en dat soort dingen aan de gang gaan, zodat we meer zicht krijgen op wat het is. Daarna kom je op meer concrete doelen, heb je meer grip en kan je dit uitvoeren. Het is wel degelijk de bedoeling om dit beet te pakken. Voor een deel heeft u dit in het IVP kunnen zien en is het concreet, maar voor een deel moeten we ook kunnen inspelen op de actualiteit. Er zijn een aantal vragen over de regio: de extra inzet van middelen. Met het aantreden van - ik wou bijna zeggen het vorige - het kabinet, heeft het Rijk met name in het domein ruimte veel regie naar zich toegetrokken. Er komt een nieuwe Nota Ruimte aan. Om grip en regie te krijgen op wat we in ons ruimtelijk domein willen, moeten we dat gemeenschappelijk doen, willen we het Rijk ervan kunnen weerhouden om dingen te doen die wij echt niet willen. Dat doen we in de regio gezamenlijk en is ook efficiënt. Ik heb daar vorige week in de regiobijeenkomst ook iets over gezegd. Als we dat als gemeenten elk afzonderlijk zouden doen, zitten we niet aan tafel en kost het ons veel meer tijd en moeite. We trekken hier met de negen gemeenten - en met name de zeven Utrechtse gemeenten - gezamenlijk in op om die belangen goed over de Bühne te brengen. Dat is noodzakelijk omdat het Rijk alleen maar met ons wil praten als wij ons in de provincie Utrecht verenigen. We doen dit bijvoorbeeld in het overleg MIRT dat volgende week maandag plaatsvindt, en waar eind volgende week meer over naar buiten komt. Het is efficiënt, effectief en we hebben een beter podium als we dat gezamenlijk doen. Maar omdat dit meer van

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

ons vraagt, moeten we daarin meer investeren. Zouden we dat niet doen, raken we onze positie en belangen kwijt. Als we dit als gemeente zelf zouden doen, zijn we meer geld kwijt dan als we dat nu via de regio doen. Heel belangrijk daarbij - en dat is het thema wat GGS en anderen aangaven - is de democratische legitimering daarvan. Er loopt een proces met de griffiers om de raden zo goed en zoveel mogelijk daarbij te betrekken. We hebben vorige week de regiobijeenkomst gehad, en deze kan u terugkijken. Het ging daar vooral over het mobiliteitsdomein. Het is heel belangrijk dat u goed kijkt wat u doet. Ik heb daar als portefeuillehouder de oproep gedaan aan de raden om hun portefeuillehouders te bevragen over de vooruitgang binnen de regio's. Ik refereer even aan de inbreng van mevrouw Sterenberg: u moet met uw eigen portefeuillehouders daarmee goed aan de slag, zodat u aan de voorkant op weg bent naar die processen. Er is vanuit de regio veel belangstelling om dat op een goede manier te doen. Iedereen snapt dat als er besluiten genomen moeten worden, we niets gedelegeerd hebben hierover. De besluiten moeten genomen worden in alle gemeenteraden. Er zit in die zin geen risico in, anders dan dat het tempo van het Rijk soms heel hard en soms wat trager gaat. Dus we moeten daar mekaar goed in vasthouden. Alle portefeuillehouders zijn zich daarvan van bewust. Het proces wat met de griffiers doorlopen is, is daar ook van doordrongen. Dat is van belang. In het sociaal domein bijvoorbeeld gaan we veel meer werken met een centrumgemeente. Dat krijgt dan automatisch meer het karakter van een GR. Dan bent u automatisch binnen de regelgeving aan de voorkant met rapporteurs enzovoort betrokken. Het blijft een zoektocht. De middelen zijn absoluut noodzakelijk om onze belangen te kunnen borgen. Het is goed om met elkaar in gesprek te blijven en u over alle voortgangen te informeren. Als wij zien dat er besluitvorming aankomt over een aantal thema's, zullen wij proberen om voldoende tijd in te bouwen om met elkaar het gesprek aan te gaan, zodat u de portefeuillehouder met een goede boodschap op pad kan sturen. U bent als raad aan zet. U kunt dan beter aan de voorkant goed sturen dan aan de achterkant ingewikkelde dingen met elkaar te veroorzaken. Dat is de zoektocht die we met elkaar moeten doen in de belangenbehartiging voor onze gemeente. Goed, dat was de aftrap in de beantwoording van het college van B&W. Is er behoefte aan een schorsing, zodat u zich daarop kunt beraden of wilt u met elkaar nu al het gesprek. Er zijn veel thema's waarin u elkaar vragen gesteld heeft, moties en amendementen heeft aangekondigd om te kijken hoe het tot verbetering van de begrotingsvoorstellen kan komen. Zoals u de wethouder Financiën heeft horen zeggen is dat aan u, want het college heeft de begroting ter bespreking aan u gegeven. Ik zie meneer Paul reageren.

DE HEER PAUL (GGS): Voorzitter, voordat we de volgende ronde in gaan, denk ik dat het verstandig is dat we even schorsen, zodat de fracties even met elkaar kunnen overleggen. Heel goed. Tien minuten? Ik zie meneer Stormbroek.

DE HEER STORMBROEK (POS): Als we een verhelderende vraag willen stellen over een antwoord van het college, hoe doen we dat dan?

VOORZITTER: Dat is dan in tweede termijn.

DE HEER STORMBROEK (POS): Mijn vraag was ook of er nog nadere vragen kunnen gesteld worden. Dat is hierna aan de orde, begrijp ik.

VOORZITTER: Ja, maar het gaat erom dat u met elkaar als raad in gesprek bent. De verduidelijkende vragen, vind ik wel een mooie opmerking. Goed, we schorsen tien minuten, tot tien uur.

VOORZITTER: Dames en heren van de raad, mag ik u vragen uw plekken weer in te nemen? Ik heropen de vergadering. We hebben de eerste termijn - voor degenen die nu ingeschakeld zijn - van de algemene beschouwingen gehad. Het college heeft in algemene zin de specifieke vragen beantwoord. We gaan nu de tweede termijn in, waarin de raad gaat reageren op elkaar. Ik heb begrepen dat er ook nog toelichtende vragen zijn. Ik wil wel benadrukken dat het niet de bedoeling is om in de tweede termijn een hele nieuwe vragenronde te doen. Het moeten toelichtende vragen zijn op de eerste termijn. Ik kijk even rond. Wie wenst het woord? Meneer Paul, meneer Stormbroek, de heer Witlox, mevrouw Welschen, mevrouw Sterenberg, mevrouw Walraven-van Dam. Dat is het vooralsnog. Meneer Paul, GGS, u heeft het woord.

DE HEER PAUL (GGS): Voorzitter, dank u wel. Ik heb drie verduidelijkende vragen. Wij moeten als raad de Cultuur- en Sportnota nog vaststellen. Alle financiële paragrafen staan daar nog niet in. Ook de toekomstige acties niet. Op welke wijze gaan we de acties - die daarin staan en waarmee we starten in 2024 - regelen? Als ik u goed begrepen heb, wordt dit geregeld bij de voorjaarsnota. Mocht dit anders zijn, overwegen wij een amendement. Een aanvullende vraag over de regio: je kan er niet zonder want dan verlies je je positie in de toekomst. Wij willen weten hoe de andere

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

gemeentes daarin staan. Dragen die ook bij aan de vergroting van dit bureau? Een vraag over de verkamering: het bevreemdt ons een beetje dat er geen toezegging kan komen voor één juli. Dat is prima, maar ik wil graag een datum van u weten wanneer dit uiterlijk naar de raad komt. Even een kleine reactie naar GroenLinks: u zei over 2026 dat die gelden vanuit het Rijk er wel zullen komen. Ik lees toch duidelijk in het programma: we hebben in 2023 een uitkering van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de klimaatopgave. Dit ontvangen wij ook voor 2024 en 25. Ik lees niets over 2026. Daarop heb ik mijn statement gebaseerd. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Paul, GGS. Meneer Stormbroek, POS.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dank u wel, voorzitter. Een verduidelijkende vraag richting het college over het Odeon gebouw: als ik goed gehoord heb, hoorde ik de portefeuillehouder zeggen dat er een onderzoek plaatsvindt naar de veiligheid van het gebouw. Dat is opmerkelijk omdat daar nog een vereniging actief in is. Waarom is er nog een vereniging actief in een mogelijk onveilig gebouw? Daarop aanhakend: wat zou u nodig hebben van de raad om het Odeon gebouw zo snel mogelijk veilig te maken? Een budget of iets dergelijks? Ik proef een beetje dat u wel interesse heeft om iets te doen met maatschappelijke organisaties en jeugd. Zouden we, als het gebouw veilig is, een toezegging kunnen krijgen van u dat dat daadwerkelijk gebruikt wordt voor maatschappelijke organisaties, zoals Weggeefbasis, Jeugd in Soesterberg? Verder ben ik heel benieuwd hoe de collega's denken over een eventueel amendement voor het TBS-terrein. Ik denk dat het tijd is dat daar duidelijkheid over komt en we ons daarover uitspreken. Dat vind ik heel leuk om in de groep te gooien. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Stormbroek. Meneer Witlox, PvdA.

DE HEER WITLOX (PvdA): Ik heb een verduidelijkende vraag naar aanleiding van de beantwoording van de wethouder over de deelscooters en -fietsen. Ik kan zijn enthousiasme om daarmee overlast te voorkomen nergens vandaan halen. Waarop is die behoefte voor deelscooters gebaseerd? Ik meen me te herinneren dat een jaar geleden een bedrijf hier overal deelscooters heeft neergezet. Dat is mislukt, met name omdat de behoefte er niet was. Ik wil graag dat die behoefte toegelicht wordt.

VOORZITTER: Blijft u heel even staan, heeft u het antwoord op deze vraag nodig om uw stem over de begroting te laten horen?

DE HEER WITLOX (PvdA): Nee, natuurlijk niet.

VOORZITTER: Mevrouw Welschen, D66.

MEVROUW WELSCHEN (D66): Dank u wel. Ik heb nog een aantal onbeantwoorde vragen en een enkele verduidelijkende vraag. Ik ben toch echt heel erg benieuwd naar de definitie van onorthodox besturen van het college. Rondom de jongeren in Soesterberg: de vraag rond een mogelijk centrum voor jongeren is reeds beantwoord, maar ik ben benieuwd naar de status van de skatebaan. Een verduidelijkende vraag: als we de taakstelling op cultuur schrappen, dan wordt de begroting aangepast? Bedankt aan de wethouder voor de toezegging om de inhuur derden te verantwoorden. Ik was nog benieuwd of het mogelijk is dat de raad vooraf geïnformeerd kan worden bij de ruime inzet voor middelen voor adviesopdrachten. Nog één verduidelijkende vraag: hoeveel leerlingen maken gebruik van leerlingenvervoer en gaan er gebruik van maken? Wat is de stijging waarvoor deze 50.000 euro nodig zijn? Dank u wel.

VOORZITTER: Ik zou bijna dezelfde vraag willen stellen als die ik aan de heer Witlox gesteld heb. Ik heb een technische opmerking: als u de begroting wil wijzigen, moet u een amendement indienen. Dus alle veranderingen die u wil, moet u echt per amendement doen. U gaat daarover. Ik zie een groot vraagteken en ga het zo uitleggen. Mevrouw Sterenberg, VVD.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Ik twijfel even, want ik had een vraag aan de raadsleden en niet per se aan het college. Ik zie een instemmend knikje dat dit mag. Ik heb meerdere partijen gehoord over de paragraaf dienstverlening. In mijn betoog heeft u iets kunnen horen over de handen aan het stuur. Mijn vraag: zijn ze van mening dat erin deze begroting drie pagina's over dienstverlening zouden moeten ten opzichte van bijvoorbeeld vijf zinnen bij andere onderwerpen? Of hebben we als raad er behoefte aan om het onderwerp dienstverlening middels een notitie in deze raad te bespreken? Het is anders iedere keer schipperen in het zoeken naar hoeveel tijd je besteedt aan dit onderwerp in je algemene beschouwingen. Het is duidelijk een onderwerp dat leeft. Dat is mijn uitnodiging. Is dit een typisch onderwerp waar we het als raad over willen

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

hebben. Een verduidelijkende vraag richting de heer Stormbroek: u vroeg of de partijen er voor open zouden staan om een amendement in te dienen over het TBS-terrein. Als u enige richting of duiding kan geven, kunnen we daarover een oordeel geven. Nu is het een erg wijde zak. Die heb ik eerder gehoord.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Sterenberg. Mevrouw Walraven-van Dam, ChristenUnie-SGP.

MEVROUW WALRAVEN- VAN DAM (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een verduidelijkende vraag over de Meent. Wij kregen het antwoord van de wethouder dat we vorig jaar besloten hebben om dit los te koppelen. Ik heb de begroting van vorig jaar daar even op nagekeken en daar staat niet echt in dat we dat losgekoppeld hebben, maar dat we een primaire en secundaire doelstelling hadden. We hebben - primair - 3,5 miljoen gegeven voor de herinrichting van het woonwagencentrum. En daarna - secundair - de ontwikkeling van de aangrenzende gronden. Er wordt ook nog gesproken over de Wet Voorkeursrecht Gemeenten. Pas bij deze begroting wordt over de ont koppeling gesproken. Dus verwarring alom en graag duidelijkheid. Wij hebben er vorig jaar niet voor gekozen om dat los te koppelen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Walraven-van Dam. Ik kijk even of er nog meer mensen zijn die verduidelijkende vragen hebben. Als dat niet het geval is, heeft het college behoefte aan een schorsing? Ja, ik zie een korte schorsing.

VOORZITTER: Mag ik iedereen weer vragen om te gaan zitten? Ik heropen de vergadering en vraag aan het college om te beginnen met de beantwoording. Als eerste wethouder Van Aalst.

WETHOUDER VAN AALST: Graag ga ik als eerste in op de vraag gesteld door de fractie van GGS over de regiogemeenten: in hoeverre dragen die bij aan de taken die we als regio te doen hebben? Ik kan u medelen dat afhankelijk van de grootte van de gemeente, alle regiogemeenten een bedrag hebben opgenomen in hun begrotingen. Daarnaast vroeg u: lukt het u om de integrale afweging -en u weet allemaal wat ik daarmee bedoel - in de voorjaarsnota te verwerken? U heeft in de begroting gezien dat wij voor 2024 budgetten hebben opgenomen om direct iets te kunnen doen met het beleid dat we aan het actualiseren zijn. Of het lukt voor de voorjaarsnota hangt af van de besluitvorming die nog moet plaatsvinden over die beleidsstukken. U heeft daar nog over besloten. De visie sociaal domein komt eerst. Een aantal andere heeft u al in uw bezit, maar de omgevingsprogramma's volgen nog. Het hangt dus af van uw besluitvorming, maar wij streven ernaar om dat zo snel mogelijk te doen. Als dit bij de kadernota zou zijn, kunnen wij nog steeds beslissen over het lopende jaar en budgetten benutten. De fractie van D66 vroeg: is het mogelijk om vooraf geïnformeerd te worden over de externe inhuur. Ik heb in de eerste termijn beantwoord dat dat niet past bij de taakverdeling zoals we die tussen raad en college hebben afgesproken, maar dat wij wel bereid zijn om u die informatie te verstrekken zodat u kan zien dat wij zoveel mogelijk mensen - zoals afgesproken - vast in dienst proberen te nemen. U vroeg naar enkele cijfers als het gaat om het leerlingenvervoer. Dat zijn feitelijke cijfers waarop we u schriftelijk zullen beantwoorden. U vroeg om stil te staan bij onorthodox besturen. U had al een hele mooie definitief op het scherm. Ook heel lang, en dat laat zien hoe ingewikkeld het kan zijn. Ik kan er veel woorden aan wijden, maar ga proberen dit niet te doen. Je moet dat onorthodox zien in het opgavegericht besturen wat we met elkaar willen doen, waarbij we niet denken in bepaalde kokers. Bijvoorbeeld: wij zijn sociaal domein en doen alleen maar alles voor sociaal domein. Nee, binnen de organisatie werken we samen aan opgaven waarin iedereen zijn eigen taak heeft. We werken ook samen met de samenleving omdat we de vele dingen die we als overheid te doen hebben - denk hierbij weer aan het sociale domeinen het benutten van eigen kracht met zelfredzaamheid - niet vanuit het gemeentehuis kunnen oplossen. We moeten dat samen met de samenleving doen. We hebben ook niet altijd keiharde data om op te sturen, zodat we precies A, weten wat eraan de hand is en B, wat het effect gaat zijn van wat wij doen. Wij moeten dus soms besluiten durven nemen zonder alle informatie te hebben. Dat is in de wijze waarop wij met elkaar werken soms wel eens onorthodox. Dat is wat we daarmee hebben bedoeld. Daar hebben we nog slag in te maken, want we hebben gezegd dat we eerst willen werken aan de basis op orde, zodat we opgavegericht kunnen gaan besturen. We beginnen daar stilletjes aan mee, zoals u in de begroting heeft kunnen lezen. De vraag over de taakstelling cultuur: hoe verhoudt zich dat tot de cultuurnota? Deze begroting stellen we met elkaar vast nog voordat het jaar ingaat. U heeft afgesproken om bij de cultuurnota te besluiten over wat er met de taakstelling moet gebeuren. De besluitvorming over de cultuurnota is nog voorzien voordat het begrotingsjaar ingaat. U kunt op dat moment besluiten nemen over de taakstelling die u wilt, en dat zal dan ook de begroting wijzigen.

DE HEER PAUL (GGS): Voorzitter, bij interruptie.

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

VOORZITTER: Meneer Paul.

DE HEER PAUL (GGS): Voorzitter, ik heb toch behoefte om daar even op in te pikken. Als je aan de Cultuur- of Sportnota iets wil corrigeren in de komende maand, dan zegt u dat we nog tijd genoeg hebben om dat mee te nemen. Dat betekent dat als je de buurtsportcoach erin wil brengen en laten gelden voor 2024, moet je die correctie op die prijsindicatie meenemen voor 2024. Begrijp ik u goed dat dat op die manier geregeld kan worden bij de behandeling van de Cultuur- en Sportnota?

WETHOUDER VAN AALST: Het antwoord wat ik net gaf, was op de vraag van mevrouw Welschen over de taakstelling. We zien dat erin deze begroting een taakstelling wordt opgenomen. De besluitvorming vindt plaats bij de Cultuurvisie. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar? Daarvan heb ik aangegeven dat de taakstelling hierin is opgenomen zoals die erin stond. Zoals u heeft voorgenomen, neemt u een besluit over de taakstelling bij de Cultuurnota. De besluiten die u dan neemt wijzigen op dat punt de begroting. Als het gaat over bredere voorstellen met financiële gevolgen uit de Sport- en Cultuurnota, daarvan heeft u in de begroting kunnen lezen dat het verstandig is -gezien het budget dat we tot onze beschikking hebben, wetende dat u veel ambities heeft als het gaat om het sociaal domein, nog niet weet wat eruit deze Omgevingsprogramma's gaat komen - om daar op één moment een besluit over te nemen. Dat noemen we een integrale afweging, zodat u weet wat de consequenties van die besluiten zijn. De keuze is uiteraard aan u of u dat wilt doen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, wethouder Van Aalst. Wethouder Scholten.

WETHOUDER SCHOLTEN: Voorzitter, dank wel. De fractie van GGS vroeg over de verkamering een uiterlijke datum waarop het voorstel naar de raad zou kunnen komen. Dat geeft aan hoe u belangrijk dat onderwerp acht en dat delen wij met u. Absoluut! Maar we delen ook wat anders met elkaar, en dat is de zorgvuldigheid in onze besluitvorming. Vanuit dat perspectief kan ik u op het moment geen uiterlijke datum geven. Maar wees ervan overtuigd dat we er allen belang bij hebben dat dit snel geregeld is. POS vroeg nog over het Odeon gebouw: een bouwkundig onderzoek zal de staat van het gebouw aan moeten geven. U vraagt: op het moment dat dat bekend is, kunt u dan toezeggen dat maatschappelijke organisaties gebruik kunnen maken van dit gebouw? Ik kan u vertellen, wij zijn druk bezig met de inventarisatie van de vraag naar huisvesting voor maatschappelijke organisaties. Dat betekent dat we graag in beeld hebben welke organisaties hoeveel meter -om het even heel plat te slaan - nodig hebben om hun taken uit te kunnen voeren. Weet dan dat wij dat leggen tegen alle accommodaties die wij hebben en daarna zullen we tot een zorgvuldige afweging moeten komen. Op dat moment kunnen we zien wie wat waar eventueel huisvesting nodig heeft. ChristenUnie vraagt een nadere toelichting over de Meent. Heel graag delen we alle antwoorden op de vragen die u heeft rond dit project, maar ik zou u willen vragen: bewaar ze even tot we in alle beslotenheid met elkaar alle vragen en info met elkaar kunnen delen. Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Kunt u toelichten waarom dit een besloten bijeenkomst gaat worden? Dit was in eerste instantie niet zo bedoeld volgens mij. Dank, voorzitter.

WETHOUDER SCHOLTEN: Die bedoeling is er altijd geweest en dat heeft te maken met het feit dat grote financiële en gemeentelijke belangen hier een rol spelen. Dat zijn zaken die je in beslotenheid met elkaar bespreekt. Dit zal verder gedeeld worden in de Agendacommissie in welke mate en vorm.

VOORZITTER: Wethouder Suna.

WETHOUDER SUNA: Voorzitter, de PvdA vroeg naar deelfietsen en -scooters. Wij willen op allerlei manieren inzetten op verduurzaming en dit is daar een onderdeel van. We willen de klimaatdoelen halen en mensen de kans geven om op verschillende manieren gebruik te kunnen maken van deelmobiliteit. Dus niet alleen deelauto's, maar ook deelfietsen en -scooters. Ik geef u gelijk dat we dit goed moeten reguleren en verrommeling op straat moeten voorkomen. We moeten daar aandacht voor hebben en zullen dit monitoren. We nemen dat zeker mee.

VOORZITTER: Dat is de beantwoording van het college in de tweede termijn. Ik zie meneer De Ruijter. Gaan we nu naar de volgende ronde waarin we met elkaar het gesprek aangaan, of heeft u nog een andere vraag of opmerking?

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

DE HEER DE RUIJTER (GL): Voorzitter, wat mij betreft is dat prima. Maar meneer Paul heeft ook een vraag aan mij gesteld. Ik denk dat hij dit antwoord nodig heeft om te kunnen bepalen of hij kan instemmen met de begroting.

VOORZITTER: U heeft volledig gelijk. U heeft het woord. Daarna kunnen we prima doorgaan. Mijn advies zou nu ook zijn om op elkaar te reageren. Dat zou ook mijn advies zijn om op elkaar te reageren daar waar er vragen zijn.

DE HEER STORMBROEK (POS): Interruptie voorzitter. Het college is klaar met de beantwoording en is niet meer aan zet. Ik heb het gevoel dat mijn vraag over Odeon niet volledig beantwoord is.

VOORZITTER: Het college is klaar met deze beantwoording. Zo doen we dat in deze termijn.

DE HEER STORMBROEK (POS): Maar als je geen antwoord krijgt op je vraag.

VOORZITTER: U heeft volgens mij wel antwoord gekregen op uw vraag.

DE HEER STORMBROEK (POS): Ik heb volgens mij een vraag gesteld over onveiligheid.

VOORZITTER: Nee, het antwoord op de vraag is dat er een bouwkundig onderzoek gedaan wordt. Wat we verder met het gebouw doen, hoort u daarna.

DE HEER STORMBROEK (POS): Maar het gebouw wordt gebruikt en er wordt gezegd dat het onveilig is.

VOORZITTER: Dat is niet relevant voor de begrotingsbehandeling.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dat vind ik wel.

VOORZITTER: Daar stelt u een schriftelijke vraag over en dan krijgt u daar keurig antwoord op. Het gaat over de begrotingsbehandeling en dit is een vraag buiten de orde van de begrotingsbehandeling. Het heeft er zelfs helemaal niets mee te maken. Ik wil overgaan tot de termijn waarin u antwoord geeft op elkaars vragen, op de uitdagingen die gepresenteerd zijn. Kijk ook even of u een groter draagvlak kan krijgen voor de aangekondigde moties en amendementen, ter verbetering van de begroting zoals die is aangeboden door het college. Ik geef het woord aan de heer De Ruijter namens GroenLinks.

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank u wel, voorzitter. Eerst een antwoord op de vraag van meneer Paul: alle gemeenten krijgen sinds 2022 uitvoeringsmiddelen voor klimaat en energie. Dat kunt u vinden in de brief van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat van 25 oktober 2022. Die gelden zijn er tot en met 2030. Voor Soest is dat 850.000 euro voor al die jaren. Daar bovenop - en dat leest u in de begroting - krijgt Soest vanaf dit jaar ongeveer hetzelfde bedrag daar nog eens bovenop. Dat is misschien toeval, maar dat zijn zogenaamde CDOKE gelden die tot 2025 lopen. Daar heeft u gelijk in. Overigens is daar ook een tweede tranche voor opengesteld, waar misschien het college aanspraak op genomen heeft. Er is dus sowieso geld tot 2030 en nog extra geld tot 2025. Zo moet u mijn opmerking lezen. Dan heb ik een vraag aan u maar ook aan alle andere fracties: vindt u ook niet dat met al deze gelden de plannen voor de energietransitie in Soest concreter mogen worden, zodat wij als raad aan het stuur dan wel van een elektrische auto dan wel van een fiets kunnen zitten? Een tweede vraag aan u allen vanuit GroenLinks: bent u met ons van mening dat conform het advies van de Rekenkamercommissie voor het stimuleren van fietsgebruiker toch echt meer nodig is dan het aanleggen van meer fietspaden en het aanbrengen van lampjes bij rotondes? Kijkt u nog eens naar het rapport, want wij overwegen mogelijk een amendement om meer te doen conform het advies van de Rekenkamercommissie, dan we nu in de beantwoording van het college hebben kunnen horen. Mijn derde vraag aan u allen is: steunt u onze oproep om bij al onze besluiten meer aandacht te besteden aan de gevolgen voor toekomstige generaties? Dan kunnen wij een motie voorbereiden. Dank, voorzitter.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer De Ruijter. U heeft de handdoek in de ring gegooid. Zijn er nog anderen die andere handdoeken in de ring willen gooien dan wel deze oppakken en beantwoorden? Meneer Stormbroek, u heeft het woord.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dank u wel, voorzitter. Ik maak van de gelegenheid gebruik om te antwoorden op de vraag van de VVD over het TBS-terrein. Tweeëneenhalf jaar geleden heeft deze raad een motie aangenomen om een onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor woningbouw

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

op het TBS-terrein. We hebben het stuur overgedragen, en we zijn een beetje op het punt gekomen waarbij ik denk: misschien moeten we dat stuur terugpakken, want er gebeurt in onze optie te weinig over dit onderwerp met het college aan het stuur. Op pagina vier in de begroting hebben we een aantal aandachtspunten/pijlers benoemd: Soesterweg-Noord, Dalweggebied en woningbouw. Misschien moeten we een vierde pijler toevoegen: woningbouw op het TBS-terrein in combinatie met bedrijventerrein. Misschien is dit een mooi amendement, maar ik ben erg benieuwd naar het standpunt van de VVD hierover. Ook van de rest natuurlijk.

VOORZITTER: Maar deze handdoek wordt onmiddellijk opgepakt door mevrouw Sterenberg van de VVD.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Ja, ik gooi niet zo snel een handdoek in de ring. U wilt iets toevoegen aan de begroting waardoor u al een uitspraak doet, terwijl u heeft gevraagd om een onderzoek. Dat zou in de ogen van de VVD bijzonder zijn, omdat we dat onderzoek – waar we al tweeënhalf jaar op wachten -nog niet hebben en dan zonder de uitkomsten van dat onderzoek die keuze gaan maken. Het zou toch logischer zijn dat u uw vraag concreter maakt, namelijk: wanneer kunnen we dat onderzoek verwachten?

VOORZITTER: Meneer Stormbroek.

DE HEER STORMBROEK (POS): Dat zou zeker kunnen. Bij herhaling vragen wij wel eens: hoe staat het er nu mee? We wachten op een Visie Bedrijventerreinen en een onderzoek. Ik denk: het duurt vrij lang en we hebben nog geen antwoord gekregen. We moeten dan misschien als hoogste orgaan in deze gemeente het stuur weer pakken en zeggen: voeg dit maar toe in de begroting, want het duurt te lang. Als de VVD een motie wil indienen die zegt: over twee maanden willen wij een aantal scenario's voor het TBS-terrein, kan dat ook. Het gaat er vooral om dat er eindelijk een keertje duidelijkheid komt. In allerlei programma's wordt er geroepen: woningbouw TBS-terrein. U hoort dat vast en zeker ook. We moeten duidelijkheid hebben. Dat is allerbelangrijkste.

VOORZITTER: Mevrouw Sterenberg.

MEVROUW STERENBERG (VVD): U wil die duidelijkheid en heeft verzocht om het onderzoek. Dan is het toch logischer dat u vraagt om de uitkomsten van dat onderzoek, dan zonder het onderzoek stelling in te nemen. Mijn oproep namens de VVD om hier meer de handen aan het stuur te hebben, is wel dat we afhankelijk zijn van - de benzine is niet helemaal van toepassing - de stroom die via de laadpaal binnenkomt. Dus van de juiste informatie om hierover het debat te kunnen voeren. Zonder dat, kan ik geen debat daarover voeren, want dan zullen we op achterhaalde standpunten het debat voeren. Dat doen we het liefst op de informatie die dan nodig is om tot het besluit te komen.

VOORZITTER: Dat lijkt mij een heldere gedachtenwisseling.

DE HEER STORMBROEK (POS): Begrijp ik u dan goed dat u misschien volgende week met een motie komt om het college op te roepen om binnen nu en een maand eindelijk een keer met de onderzoeksresultaten te komen en scenario's voor de raad?

MEVROUW STERENBERG (VVD): De grap is dat u telkens tot nu toe bij ieder onderwerp het TBS-terrein noemt, ook wanneer het niet over het TBS-terrein gaat. Volgens mij heeft u vooral die behoefte, dus zou ik verwachten dat u met die motie komt.

DE HEER STORMBROEK (POS): Ik zie dat als een uitnodiging. Daar kunt u op rekenen, denk ik dan.

VOORZITTER: Ik ben benieuwd. Anderen? Ja, gaat u verder.

DE HEER STORMBROEK (POS): GroenLinks heeft om een aantal reacties gevraagd. Energietransitie concreter maken: het lijkt ons alleen maar goed om duidelijkheid te verschaffen aan onze inwoners. Dus als u daarmee komt, prima idee. Wat ons betreft blijven windmolens wel weg uit Soesterberg. Dat wil ik alvast meegeven. En dan: toekomstige generaties mee te nemen in de voorstellen. Niets op tegen, denk ik.

VOORZITTER: Er wordt nog een gebaar gemaakt over fietsen. Er was nog een tweede vraag en die ging over de aanbevelingen van de Rekenkamer voor de fiets. Als ik het kort samenvat: doen we daar wat meer dingen in? Ik krijg een soort van instemmende knik, dus dat is ongeveer de

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

samenvatting. Fiets hem er maar in, zou ik zeggen, en dan zien we wel wat het gaat worden. Dat was ooit een televisieprogramma uit mijn jeugd. Mevrouw Flinterman.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Dank u wel, voorzitter. 'Fiets hem erin' eindigde heel nat in het water. Dat is niet de bedoeling, denk ik. Paste wel bij het betoog van de heer Stormbroek in eerste termijn. Ik wilde even vanuit mijn portefeuilles reageren op de dingen die tot nu toe aan de orde zijn geweest. GroenLinks vraagt of de plannen voor de energietransitie concreter kunnen. Wat D66 betreft, altijd op dit onderwerp. Maar dan is mijn vraag weer aan de heer De Ruijter: hoe concreet? Wat heeft u in gedachten? Waar bent u naar op zoek? We hebben met deze agenda binnenkort een sessie over de energietransitie. Dat lijkt me het moment om het daar met elkaar hebben over hoe we die plannen concreter kunnen maken. Aansluitend op uw vraag: hoe kunnen we Soest aantrekkelijker maken voor generaties na ons, zodat die ook nog leuk dorp hebben om in te leven? Dat is voor D66, als progressieve partij, altijd het uitgangspunt. We doen het niet alleen voor onszelf, maar met name voor de wereld die we achterlaten. Dus ook daar kunnen we heel positief over zijn. De fietsroutes: goed punt. Bij ons staat de fiets ook op één. Daarnaast hebben wij een plan in ons verkiezingsprogramma staan om de fietsroutes van sport naar school in Soest veiliger, bereikbaarder en aantrekkelijker te maken, zodat het ook voor iedereen goed is - voor met name kinderen - om met de fiets naar de school te gaan en niet de auto gebracht te worden. Of om met de fiets naar de Bosstraat te kunnen en niet met de auto gebracht moeten worden. Ik denk dat iedereen weet wat voor een chaos het daar op zaterdag kan zijn. Als u mee kan gaan in onze gedachten, hebben we elkaar daarin gevonden. Als laatste wil ik vanuit de portefeuille kunst nog even toelichten dat we waarschijnlijk volgende week met een amendement komen om in 2024 een oplossing te vinden voor de financiële nood van de Bachschool. We hebben vorige week een heel naar verhaal daarover gehoord, en we willen ervoor zorgen dat de docenten en leerlingen van die school prettig de kerst in kunnen, met de zekerheid dat wij daarvoor gaan staan. Tot zover.

VOORZITTER: Mevrouw Walraven-van Dam, ChristenUnie-SGP.

MEVROUW WALRAVEN- VAN DAM (CU-SGP): Dank u wel, voorzitter. GroenLinks, de concretere energieplannen gaan we binnenkort bespreken. Maar wij zijn zeker voor om daarin mee te denken en te gaan. Meer doen voor fietsers: ook dat staat bij ons hoog in het vaandel. Dus daar zijn we voor, en willen daar graag in meedenken en -doen. Besluiten voor de komende generaties: daar kunnen we ook niet tegen zijn, want dat is heel belangrijk. Dat heeft ook erg te maken met de twee andere. Heel positief. Het TBS-terrein: we wachten heel graag het onderzoek af. Als er een motie die kant opgaat, kunt u onze steun verwachten. Het amendement over de Bachschool: ook wij schrokken vorige week heel erg. Wij zullen die zeker steunen, want ik kan me niet inbeelden dat we geen muziekschool meer hebben voor onze kinderen. Graag. Dank u wel.

VOORZITTER: Mevrouw Sterenberg en daarna meneer Groothuis.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Ik had op dit late tijdstip toch nog een helder moment toen het over het fietsen ging. Sinds kort heb ik trouwens een elektrische fiets. Dat is een beetje een thema. We hebben aan het begin van de avond de spreker gehad. Iedereen heeft heel erg zijn best gedaan op de algemene beschouwingen, waardoor we minder zijn ingegaan op wat de spreker ons verzocht heeft ten aanzien van de begroting. Ik ben benieuwd hoe de andere partijen daartegenover staan. Ik heb het even gefilterd, en het lijkt erop dat de spreker om laagdrempelige maatregelen vraagt. Het is een technische vraag die moet ingediend worden bij het college, maar: wat zouden die kosten zijn zodat wij als raad het hier vervolgens over kunnen hebben? Zijn deze reëel genoeg om mee te nemen in deze begroting? We hebben het hier continu over hoe het belangrijk het is dat inwoners meedoen, dus laten we dat niet vergeten zo laat op de avond.

VOORZITTER: Hij is genoteerd en ik stel hem ook even in als technische vraag aan het college met het verzoek om de raad zo spoedig mogelijk te informeren daarover, zodat u het kunt betrekken bij uw afweging over moties, amendementen en anderszins. Meneer Groothuis, Soest2002.

DE HEER GROOTHUIS (Soest2002): Dank u. Ik zal het even doorlopen. Het TBS-terrein: ik denk dat iedereen wel weet hoe onze partij tegenover woningbouw op het TBS-terrein staat, maar ik kan op dit moment niet zeggen of we meegaan in de motie want ik ken de inhoud niet. Ik ga dit eerst afwachten. Energie: ik ga mee met de andere partijen, dit komt binnenkort aan de orde en dan is het tijd genoeg om het daarover te hebben. We moeten concreet zijn, daar ben ik altijd voor. Hoe concreter hoe beter. Meer mogelijkheden voor fietsen: dat zou ik graag concreet zien. Veiligheid voor fietsen: ik fiets zelf ontzettend veel door heel Soest. Ik weet precies waar u op duidt, maar we moeten daar erg concreet in zijn. Welke maatregelen wilt u precies? Ik denk dat iedereen voor de

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

veiligheid van fietsers is. Toekomstige generatie: als het goed is, moet elke maatregel die we hier nemen of bespreken gericht zijn op de toekomst en onze kleinkinderen. En zelfs nog verder. De dienstverlening: de VVD had het daar als eerste over, maar nu hoor ik er nog weinig over. Ik ben er erg voor om daar over een half jaar een apart onderwerp van te maken zodat we daarover in de raad kunnen spreken: hoe gaat het met onze diensten? Wat verwachten we? Loopt het goed of niet? De verkeersmaatregelen: ook daar had de VVD het nog even over. Was alles maar zo simpel dat je een bord neerzet en een paar tekeningetjes op het wegdek waaraan iedereen zich dan gaat houden. Ik heb absoluut niet de ervaring dat dat zo is. De enige maatregelen die we kunnen treffen zijn versmallingen, plantenbakken en verkeersdrempels die daadwerkelijk dwingen tot maatregelen waardoor ze zachter rijden. Dat kan niet door het plaatsen van een bord. Kijk maar naar de 30 kilometer-zones. Ik wou dat iedereen zich daaraan hield, maar dat is helaas niet het geval. Tot zover onze reactie. Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Groothuis. Meneer Paul.

DE HEER PAUL (GGS): Zestien november worden wij als raad geïnformeerd over de energietransitieplannen. Ik onderschrijf de oproep, maar wil eerst zestien november rustig afwachten. Dus de moeite om een motie of een amendement in te dienen, lijkt me op dit moment niet opportuun. Wat betreft het fietsbeleid treft u ons aan uw zijde. De VVD had het net over de inspreker. Ik praat dan niet over het plaatsen van een bordje, maar over maatregelen zoals de fietssuggestiestroken. Ik wil het college oproepen om ons inzicht te geven in wat dat gaat kosten. Rekening houden met de toekomstige generaties, dat is een goede oproep. We staan daar positief tegenover, maar als het college goed hun werk doet -en daar ben ik van overtuigd - houden ze daar altijd rekening mee, meneer De Ruijter. Wat betreft de correctie voor de Bachschool, daarover wil ik eerst wat meer informatie van het college hebben: hoe zit het nu precies? We werden vorige week een beetje overvallen over hoe dat allemaal geregeld werd. Maar is dat ook zo? Misschien dat het college daar nog schriftelijk op kan reageren. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Paul. Ik begrijp dat de beantwoording op de school nog schriftelijk komt, begin volgende week. Ik heb hier nog de heer Witlox, mevrouw Welschen en meneer Baks. Eerst meneer Witlox.

DE HEER WITLOX (PvdA): U krijgt van ons een korte reactie op wat er gevraagd werd. De energietransitie komt binnenkort aan de orde. TBS: we wachten de motie af, maar we weten dat er nog een onderzoek komt. Ik zie niet in hoe dit bij deze begroting past. Ik zou dat misschien op een later tijdstip doen. Er heeft nog nooit zoveel over fietsen gestaan in een begroting: een hele pagina vol met meer fietsroutes en dergelijke. Ik denk dat we blij mogen zijn met de aandacht die ervoor fietsen is. Dat roept natuurlijk een reactie op, en dat zei de inspreker ook al. Dat is helemaal niet erg. Er wordt goed over gesproken, en daar ben ik heel blij mee. De opmerking van GroenLinks dat de begroting geen uitzicht biedt op de toekomst, deel ik helemaal niet. Op tal van terreinen is er wat ons betreft wel uitzicht op de toekomst. Fietsveiligheid heb ik net genoemd. Wat mij net nog triggerde en ik heb het net heel kort benoemd bij de algemene beschouwing, is de opmerking van de VVD: moeten we niet goed nadenken over wat onze rol is als raad? Wij maken de kaders, maar in mijn beleving zijn wij nog te afwachtend in onze controlerende functie. Zo heb ik het ook begrepen: je bent er om het college te controleren, maar we hebben ook een andere verantwoording. Ik zou daar graag met u binnenkort in een BOB-overleg over van gedachten willen wisselen. Dat voor wat betreft mijn korte reactie. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Witlox. Mevrouw Welschen.

MEVROUW WELSCHEN (D66): Dank u wel. Ik reageer even op de vraag de VVD: als dienstverlening zo'n belangrijk punt is bij zoveel fracties, moeten we daar niet op doorpakken? Ik hoor meneer Witlox zeggen dat hij daar best een avond over door wil praten. Maar als we daar al zoveel geld aan hebben besteed, een presentatie hebben gehad, onderzoeken over zijn gehouden, het een hele avond hebben gehad over wat er zou moeten gebeuren, dan mag je ook zeggen: nu willen we weten wat het resultaat daarvan is, en niet weer een avond waarin we geïnformeerd worden. Want dan zitten we achterin die auto of achter op de fiets. Mogen we er niet wat stelliger in zijn? Het hele implementatieplan gaat daarover. Ook in deze begroting gaat veel geld naar de interne organisatie om mensen te woord te kunnen staan. Volgens mij mogen we er wat sturender in zijn, en dat brengt me bij een vraag die ik zelf had: als we kijken naar het sociaal domein, lees ik de begroting dat we zo meteen dankzij een visie de kosten onder controle gaan houden en we als raad kunnen sturen op basis van een visie. Het is mij tot nu toe in mijn vak nog nooit gelukt om alleen maar te sturen met een visie. Je hebt daar ongelooflijk veel beleidsplannen voor nodig. Lang leven het onderwijs. Maar mijn vraag aan de raad is: denken we echt dat we zo meteen met de

**Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027**

P&C cyclus en een visie kunnen sturen op het sociaal domein en van positieve invloed kunnen zijn op onze sociale omgeving?

VOORZITTER: De heer Baks.

DE HEER BAKS (BURGERBELANGEN SOEST-SOESTERBERG): Dank u wel, voorzitter. Laat ik vooraf tegen iedereen die een amendement wil indienen zonder dat ik de inhoud ervan ken - uzelf ook niet, want u heeft hem niet gemaakt - zeggen dat ik het lastig vind om daar vooraf op te reageren met de suggestie er voor of tegen te zijn. Ik wil een paar uitzonderingen maken: POS, een amendement of motie over het TBS-terrein. Ik las vorige week ergens in de media dat een ontwikkelaar al bezig was met een aantal bedrijven. Hij was ook in overleg met de gemeente. Ik denk: het wordt tijd dat er een amendement of motie komt waardoor het college ons informeert over de stand van zaken. Wat kwam eruit die onderzoeken? Zijn wij op dit moment in overleg met de ontwikkelaar? Op basis daarvan kunnen we inhoudelijk eventueel een motie of amendement maken. Dat geef ik mee aan POS. Fietsen en toekomstige generaties: je hebt me altijd mee als ik de inhoud ken, maar ik kan daar nu nog niets over zeggen. De dienstverlening van de VVD: het zou fijn zijn als we daar op een niet te lange termijn met elkaar over spreken. Mevrouw Welschen geeft aan dat we er zolang over praten en het wordt niet eens tijd dat, maar dan denk ik: kom met een voorstel. Hoe ziet u dit? Ik ondersteun het verzoek van de VVD-fractie in deze. Daar laat ik het bij, voorzitter, want ook voor mij is al elf uur.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Baks. Meneer Lucas.

DE HEER LUCAS (CDA): Voorzitter, dank. Voor mij is inmiddels één over elf, dus ik zal het nog korter houden. Het verzoek van de VVD: daar kan ik me helemaal iets bij voorstellen, maar ik denk dat we het niet bij praten moeten houden. We moeten voor onszelf duidelijk hebben wat onze uitkomst zou moeten zijn. Willen we dan zelf met een voorstel komen of een soort minimeis? Een BOB of wat anders, maakt mij niet uit. Maar ik denk dat we er dan tijd genoeg aan kunnen besteden om iets zinvol te doen. TBS-terrein: ik sluit me aan bij de anderen. Ik wou zeggen: afwachten wat het college doet. Maar ik kan me ook voorstellen dat het college nu zelf het initiatief neemt om ons goed te informeren. Onze vrees is dat er onomkeerbare beslissingen worden genomen, want het duurt inderdaad erg lang. Ik kan me nog herinneren dat we in de verkiezingstijd een foto hebben gemaakt. Dat was toevallig onze dochter met een verhuisdoos om aan te geven: starters zijn van harte bereid. College, maak het mogelijk. Dus graag een stand van zaken en ik hoop op geen onomkeerbare beslissingen. Ik ben het met de anderen ook eens, maar de laatste waar ik op in wil gaan, is het verzoek van de heer De Ruijter. Dat is ontzettend belangrijk en we nemen - als het goed is - altijd beslissingen die een effect hebben op toekomstige generaties. En met toekomstige generaties - en ik wil niet flauw doen - bedoelt u wellicht nog ongeboren mensen. Of je nu al geboren bent of niet, je zit altijd in een generatie. Ik denk wel dat het dan uitgewerkt moet worden. Dat kan misschien een paragraafje in een raadsvoorstel zijn. Maar voordat je het weet, ga je weer allemaal schotten maken: welke generatie bedoel je dan? Maar ik snap uw gedachte en daar kan ik me van harte wat bij voorstellen. Het is ook nuttig. Daar laat ik het even bij.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Lucas. Ik zie nog mevrouw Sterenberg die behoefte heeft aan een reactie.

MEVROUW STERENBERG (VVD): Ik wilde even wat rechtzetten over de beelden die nu zijn ontstaan, want dienstverlening was voor mij een voorbeeld voor hoe we als raad meer de handen aan het stuur willen hebben. De BOB-sessie die werd genoemd, gaat wat mij betreft over die handen aan het stuur en niet over de dienstverlening. Want daar schieten we volgens mij niet zo veel mee op. Maar over zo'n onderwerp - dat wij hebben gelokaliseerd als zijnde daar willen we wat van vinden - zou je op basis van een stand van zaken een oordeel kunnen vormen als raad: is dit de dienstverlening die wij als raad willen? Nee, dan stap je door naar de besluitvormende raad en kom je bijvoorbeeld met opdrachten of initiatiefvoorstellen richting het college. Dat is een prachtig middel, wat we hier niet gebruiken. Mevrouw Welschen had nog een vraag over het sociaal domein. De eerste keer dat we de visie bespraken, heb ik al gezegd dat taal een ding is. Ook in deze bijdrage. De vraag is: noem je het een uitvoerings- of een beleidsplan? Als we het beleid noemen, gaan we erover. Als we het uitvoering noemen, gaan we er niet over. Wat de VVD betreft, willen we aan de knoppen zitten voor het sociaal domein want dit beslaat meer dan de helft van onze uitgaven.

VOORZITTER: Ik zie behoefte aan een reactie bij meneer De Ruijter van GroenLinks.

Oordeelsvormende Vergadering : 2 november 2023
Begroting 2024-2027

DE HEER DE RUIJTER (GL): Dank u wel, voorzitter. Dank u allen voor het ingaan op mijn vragen. Er zijn nog een aantal andere vragen gesteld. Als we het dan hebben over taal, denk ik dat we als gemeente niet aan de knoppen zitten van het sociaal domein. En hebben we daar ook geen grip op. Tegelijkertijd ben ik het met de strekking eens dat een visie ons onvoldoende ruimte geeft om daadwerkelijk onze wensen toonbaar te maken. Dus als er verzoeken komen om daar als raad nog vaker en meer in kaderstellende zin over te praten, zal ik dat zeker steunen. Hetzelfde geldt voor - laat ik ruimhartig zijn - alles wat POS gaat formuleren over het TBS-terrein. Ik ben benieuwd, maar ik kan bij voorbaat al bijna zeggen dat we het steunen. Maar dat is een uitzondering, en ik begrijp meneer Baks heel goed. Mijn verzoek was ook: heeft het zin om een amendement in te dienen? U heeft daarop geantwoord. Ik dank nu alvast de VVD dat zij met een initiatief/amendement/voorstel komen om de inspreker - die we vanavond hadden - ter wille te zijn. Wij zullen dat zeker steunen, maar we blijven daarnaast van mening dat er - conform het advies van de Rekenkamer - meer nodig is voor het stimuleren van het fietsgebruik. Dat amendement zal ik alvast aankondigen. Een aantal partijen zeggen: we praten over een paar weken concreet over de energietransitie. Ik geef u maar even in overweging dat de letterlijke formulering is dat het college van B&W voorstelt om dieper in te gaan op de principes die ten grondslag liggen aan de energietransitie. Misschien kunt u nadenken of u dat concreet genoeg vindt. Dank u.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer De Ruijter, u sprak namens GroenLinks. Ik denk dat wij redelijk rond zijn in de reacties op en over elkaar. U heeft het college hier en daar wat huiswerkpunten gegeven om te betrekken bij uw afweging om wel of niet een amendement of een wijzigingsvoorstel in te dienen. Dat is een oproep aan het college voor de uitvoering van volgende week. Ik kijk nog even rond of iemand nog de behoefte heeft om het woord te voeren, of mag ik u wel thuis wensen? En wees voorzichtig met het weer. Dat is het geval.

4. Sluiting

VOORZITTER: Ik sluit deze bijeenkomst.